

Д. Н. Анастасіевича, Кто пострадалъ на Скафидѣ (Fakil-deré) 1308 г., и

Отчеты о дѣятельности Института въ 1909 и 1910 годахъ.

Томъ XVI начать печатаніемъ.

V. Въ музей Института поступилъ покупкой и пожертвованіемъ цѣлый рядъ произведеній скульптуры:

большая мраморная плита, часть саркофага, позднееримской эпохи, изображающая въ высокомъ рельефѣ семью изъ четырехъ взрослыхъ лицъ и двухъ малыхъ фигуръ отроковъ; сохранность прекрасная, небольшой мраморный бюстъ можетъ быть Вакха, со слѣдами окраски эллинистической работы;

коллекція изъ пяти головъ мраморныхъ статуй, алебастровой египетской статуэтки и двухъ надгробій — даръ игумена Пантелеимонова монастыря на Аѳонѣ.

Интересенъ глиняной ковшикъ съ зеленой поливою, украшенный рельефными гирляндами, букраніями и головками Вакха и Ариадны — художественной эллинистической работы.

Обогатились коллекція монетъ (на 11 золотыхъ, 6 серебряныхъ и 97 мѣдныхъ монетъ) и моливдовуловъ (на 35 моливдовуловъ), между прочимъ купленъ весьма рѣдкій халковулъ или мѣдный медальонъ, принадлежащій императрицѣ Зоѣ, XI в.

Рукописей приобрѣтено всего три: двѣ греческія позднія и большой латинскій пергаменный фоліантъ, содержащій изложеніе Дигестъ (Digestum Novum) итальянскимъ юристомъ и профессоромъ XIV в. Бартоломъ де Сассо Феррато. Приобрѣтенный Институту кодексъ содержитъ комментарий къ Digestum Novum, за исключеніемъ книгъ XL и XLI и нѣсколькихъ титуловъ XLVI и XLIX, и написанъ въ 1370 г., съ приписками 1386 и 1391 гг., слѣдовательно лишь нѣсколько позднѣе смерти Бартола (1359), рукою Карла de Vixacomatubus. Труды Бартола пользовались въ свое время большимъ авторитетомъ. Описаніе этого кодекса составлено для Института П. А. Яковенко.

Въ библіотеку Института поступило 199 новыхъ названій, а всего 741 томъ, что съ прежними поступленіями составило 8512 названій въ 21226 томахъ.

Εἰδήσεις ἐξ Ἑλλάδος.

Τὸ 15' Συνέδριον τῶν Ἀνατολιστῶν ἐν Ἀθήναις.

Τὸ ἐν Κοπενάγῃ κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1908 τελεσθὲν διεθνὲς συνέδριον τῶν Ἀνατολιστῶν ἀπεδέξατο τὴν πρότασιν τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ὅπως ἡ XVI Session τοῦ αὐτοῦ συνεδρίου διεξαχθῆ ἐν Ἀθήναις κατὰ τὸ Πάσχα τοῦ 1912. Διὰ Βασιλικῆς Διατάγματος, δημοσιευθέντος τῇ 4/17 Σεπτεμβρίου 1911 ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως

τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, ὤρσειν αὐτὴ τὴν κανονιστικὴν ἐπιτροπὴν τοῦ συνεδρίου τούτου ἀποτελουμένην ὀνομασι ἐκ τῶν ἀκολούθων προσώπων:

Προστάτης τοῦ Συνεδρίου: Ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων Γεώργιος Α'.
Ἐπίτιμος πρόεδρος: Ἡ Α. Β. Ὑ. ὁ Διάδοχος τοῦ Ἑλληνικοῦ Θρόνου Κωνσταντῖνος.

Πρόεδρος: Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαίδευσεως ἐν Ἑλλάδι κ. Ἀπόστολος Ἀλεξανδρῆς.

Γενικὸς Γραμματεὺς: Σπυρίδων Π. Λάμπρος, πρῶτανος ἀμφοτέρων τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν, ἦτοι τοῦ Ἐθνικοῦ καὶ τοῦ Καποδιστριακοῦ.

Ταμίας: Ζαφείριος Μάτσας, Διευθυντὴς τῆς Τραπεζῆς Ἀθηνῶν.

Μέλη: Σπυρίδων Μερχούρης, δῆμαρχος Ἀθηνῶν.

Παῦλος Καρολίδης, καθηγητὴς τῆς Ἱστορίας ἐν τῷ Καποδιστριακῷ Πανεπιστημίῳ.

R. M. Dawkins, διευθυντὴς τῆς Βρετανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν.

Guillaume Dörpfeld, πρῶτος γραμματεὺς τοῦ Γερμανικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Ἰνστιτούτου Ἀθηνῶν.

Charles Burton Gulick, ἐτήσιος καθηγητὴς τῆς Ἀμερικανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν.

Γεώργιος Χατζηδάκις, καθηγητὴς τῆς Γλωσσολογίας ἐν τῷ Καποδιστριακῷ Πανεπιστημίῳ.

B. Hodge Hill, διευθυντὴς τῆς Ἀμερικανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν.

Θεόφιλος Homolle, διευθυντὴς τῆς Γαλλικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν.

Γεώργιος Καρο, δεῦτερος γραμματεὺς τοῦ Γερμανικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Ἰνστιτούτου Ἀθηνῶν.

Βασίλειος Λεονάρδος, τμηματάρχης τοῦ ἀρχαιολογικοῦ τμήματος ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῆς Παιδείας τῆς Ἑλλάδος.

Νικόλαος Παππαγιαννόπουλος, καθηγητὴς τῆς ἐρμηνείας τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης καὶ τῆς Ἑβραϊκῆς ἐν τῷ Καποδιστριακῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν.

Louis Pernier, διευθυντὴς τῆς Ἰταλικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν.

Νικόλαος Πολίτης, καθηγητὴς τῆς Ἀρχαιολογίας καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Μυθολογίας ἐν τῷ Καποδιστριακῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν.

Ἀντώνιος de Premerstein, πρῶτος γραμματεὺς τῆς Αὐστριακῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν.

Χρῖστος Τσουντας, καθηγητὴς τῆς Ἱστορίας τῆς τέχνης ἐν τῷ Καποδιστριακῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν.

Ἡ ἀνωτέρω ἐπιτροπὴ ἐν τῶν πρωτίστων αὐτῆς μελημάτων ἐθεώρησε τὸν διακανονισμόν τῶν διαφόρων τοῦ συνεδρίου τμημάτων, ἕτινα διετεθήσαν ὡς ἐξῆς:

- Τμῆμα I. Γλωσσολογία, Ἰνδοευρωπαϊκαὶ γλῶσσαι.
 " II. Συγκριτικὴ ἱστορία τῶν Ἀνατολικῶν Θρησκειῶν. Συγκριτικὴ Μυθολογία καὶ λαογραφία. Σφηνοειδεῖς ἐπιγραφαί.
 " III. Ἰνδιή (Φιλολογία, Ἱστορία, Ἀρχαιολογία).
 " IV. Ἰρὰν (" " ")
 " V. Κίνα καὶ Ἰαπωνία. Κεντρικὴ Ἀσία.
 " VI. Ἰνδοκίνα, Βιρμανία, Μαδαγασκάρη, Μαλαισία.
 " VII. Σημιτικαὶ γλῶσσαι καὶ φιλολογίαι (Φοίνικες, Ἀσσύριοι, Βαβυλώνιοι, Ἑβραῖοι, Ἀραμαῖοι, Αἰθίοπες).
 " VIII. Μουσουλμανικὸς κόσμος (Ἱστορία, Ἀρχαιολογία, Φιλολογία).
 " IX. Αἰγυπτιακοὶ καὶ ἀφρικανικοὶ γλῶσσαι.
 " X. Λαοί, γλῶσσαι καὶ πολιτισμοὶ τῆς Ἀμερικῆς.
 " XI. Ἑλλάς καὶ Ἀνατολή.

Τὸ τελευταῖον τοῦτο τμῆμα ὑποδιηρέθη εἰς τρεῖς κλάσεις ἦτοι:

- α') Ἑλλάς καὶ Ἀνατολή κατὰ τὴν ἀρχαιότητα.
 β') Ἑλλάς καὶ Ἀνατολή κατὰ τοὺς μέσους αἰῶνας.
 β') Ἑλλάς καὶ Ἀνατολή κατὰ τοὺς σημερινούς χρόνους.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ διεξαγωγὴ τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος συνεδρίου συνέπεσε πρὸς τὰς ἐορτὰς ἐπὶ τῇ ἐβδομηκονταπενταετηρίδι τοῦ Ἀθηναϊκοῦ Πανεπιστημίου, ἐξ ἄλλου δὲ τὸ Πάσχα πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν συνέπεσε κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν, διὰ τοὺς λόγους τούτους τὸ συνέδριον ἐπέτυχε κατὰ τὸ δυνατόν καὶ δὴ χάρις εἰς τοὺς ἀγύτους κόπους καὶ τὰς προπαρασκευαστικὰς ἐργασίας τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως καὶ εἰδικωτάτου οὕτως εἰπεῖν περὶ τὴν διεξαγωγὴν συνεδρίων κυρίου Σπυρίδωνος Λάμπρου. Αἱ ἐπισημῶς ἀντιπροσωπευθεῖσαι χῶραι κατὰ τὸ συνέδριον τοῦτο ὑπῆρξαν τὸ Ἀλγέριον, ἡ Γερμανία, Ἀργεντινὴ, Αὐστρία, Οὐγγαρία, Βελγικὴ, Χιλὴ, Κούβα, Αἴγυπτος, Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι τῆς Ἀμερικῆς, Γαλλία, Μεγάλῃ Βρετανία, Ὀλλανδία, Βρετανικαὶ Ἰνδία, Ἰταλία, Ῥωσία, Σουηδία, Τουρκία. Ἐπίσης πολλὰ Πανεπιστήμια καὶ ἄλλα ἐπιστημονικὰ ἰδρύματα ἀπέστειλαν ἀντιπροσώπους εἰς τὸ συνέδριον τοῦτο, ἐξ ὧν μνημονευτέα καὶ ἐνταῦθα τὰ Πανεπιστήμια τοῦ Ἀλγερίου, Βερολίνου, Βόννης, Χεῖδελβέργης, Ἰένης, Κιέλου, Κενξβέργης, Λειψίας, Μονάχου, Στρασβούργου, Τυβηγγης, Τζέρονοβιτς, Πράγας, Βιέννης, Βουδαπέστης, Βρυξελλῶν, Γάνδης, Λουβαίνης, Σοφίας, Κοπενάγης, Καῖρου, Βαλτιμόρης, Πρινσετόν, Βασιγκτόν, Γρενόβλης, Παρισίων, Κανταβριγίας, Λουβλίνου, Ἐδιμβούργου, Γλασκώβης, Λιβερπούλης, Λονδίνου, Μάγχεστερ, Ὁξωνίου, Ἀγ. Ἀνδρέου (Ἀγγλίας), Καλκούτης, Πατέρμου. Ῥώμης, Τοκίου (Ἰαπωνίας), Χριστιανίας, Dorpat (Jurjev), Ὀδησοῦ, Πε-

τρονπόλεως, Βαρσοβίας, Βελιγραδίου, Ουψάλης, Βέρνης, Φρίβουργ, Ζυρίχης, Γενέβης· ἐκ τῶν ἐπιστημονικῶν ἑταρειῶν καὶ ἰδρυμάτων, ὧν ἀντιπρόσωποι παρέστησαν κατὰ τὸ συνέδριον, μνημονευτέα καὶ ἐνταῦθα ἡ Βυζαντιολογικὴ Ἑταιρεία Ἀθηνῶν, ὁ Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος Κωνσταντινουπόλεως, ἡ Πρωσικὴ Ἀκαδημία τῶν Ἐπιστημῶν τοῦ Βερολλίνου, ἡ Βιβλιοθήκη τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Κιέλου, ἡ Ἀκαδημία τῶν Ἐπιστημῶν τοῦ Μονάχου, ἡ Ἀκαδημία τῆς Πράγας, ἡ Ἀκαδημία τῆς Βιέννης, τὸ Αἰγυπτιακὸν Ἰνστιτούτον τοῦ Κάιρου, ἡ Οὐγγρική Ἀκαδημία, ἡ Ἀκαδημία τῶν Ἐπιστημῶν, τῶν γραμμάτων καὶ τῶν καλῶν τεχνῶν τῶν Βρυξελλῶν, ἡ Ἀμερικανικὴ Ὀριενταλιστικὴ Ἑταιρεία τῆς Κανταβριγίας, the Oriental Club καὶ ἡ Ἀμερικανικὴ Φιλοσοφικὴ Ἑταιρεία τῆς Φιλαδελφείας, τὸ Collège de France τῶν Παρισίων, ἡ Pâli Text Society (Ashton-on-Mersey) τῆς Ἀγγλίας, ἡ Bibliothek de l'India office καὶ ἡ Royal Asiatic Society τοῦ Λονδίνου, ἡ Βρετανικὴ Ἀκαδημία, ἡ Asiatic Society of Bengal τῆς Καλκούτης, ἡ Adyar library τοῦ Mandras (Βρετανικαὶ Ἰνδία), ἡ Ἰταλικὴ Ἀσιατικὴ Ἑταιρεία τῆς Φλωρεντίας, τὸ Ἰταλικὸν Νομισματικὸν Ἰνστιτούτον, τὸ Pontificio Ateneo di S. Apollinare τῆς Ρώμης, ἡ Βρετανικὴ Ἀρχαιολογικὴ Σχολὴ καὶ τὸ Ἱστορικὸν Βελγικὸν Ἰνστιτούτον τῆς Ρώμης, ἡ Ρουμανικὴ Ἀκαδημία, ἡ Φιννοουγγρικὴ Ἑταιρεία τῆς Φινλανδίας, ἡ Σχολὴ τῶν Ἀνατολικῶν γλωσσῶν τῆς Μόσχας, ἡ Αὐτοκρατορικὴ Ἀρχαιολογικὴ καὶ Ἱστορικὴ Ἑταιρεία τῆς Ὀδησοῦ, ἡ Αὐτοκρατορικὴ Ρωσικὴ Ἑταιρεία τῶν Ρώσων Ὀριενταλιστῶν τῆς Πετρονπόλεως, τὸ Ἀρχαιολογικὸν Ρωσικὸν Ἰνστιτούτον Κωνσταντινουπόλεως. Πλήρ τῶν ἐπισήμων ἀντιπροσώπων περὶ τὰ 500 πρόσωπα, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, ἐκ πασῶν τῶν πεπολιτισμένων χωρῶν μετέσχον τοῦ συνεδρίου. Ἡ συγκέντρωσις θὰ ἦτο ἔτι μείζων, ἂν δὲν συνέπιπτεν ὁ Ἰταλοτουρκικὸς πόλεμος καὶ ἂν τυχὸν αἱ Ἀθῆναι δὲν ἐθωροῦντο, ὡς μὴ ὄφελεν ἐκ προκαταλήψεως, ὑπὸ πολλῶν λογίων τῆς βορείου Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς ὡς ἀπομεμακρυσμένον σημεῖον διὰ διεθνὲς ἐπιστημονικὸν συνέδριον.

Κατὰ τὸ Ἰς' συνέδριον τοῦτο τῶν Ἀνατολιστῶν ἐγένοντο πολλαὶ καὶ ἐνδιαφέρουσαι ἀνακοινώσεις ἐν τοῖς διαφόροις τμήμασιν αὐτοῦ. Ἐξ αὐτῶν ἀναγράφωμεν καὶ ἐνταῦθα ἐκείνας, αἵτινες, καθ' ἃ ὑποθέτομεν, δύνανται ἀμεσώτερον νὰ ἐνδιαφέρωσι τοὺς ἀναγνώστας τῶν „Βυζαντινῶν Χρονικῶν“ καὶ δῆ:

Prof. Felix von Luschau: Περὶ τῆς Ἀνθρωπολογίας τῆς Ἀνατολικῆς Ἀσίας.

Prof. August Heisenberg: Ἡ Θέσις τοῦ Ἀγίου Τάφου ἐν Ἱεροσολύμοις (ἀπὸ τεχνικῆς ἐπόψεως).

Prof. Hubert Pernot: Ἡ πειραματικὴ φωνητικὴ ἐν ταῖς νεοελληνικαῖς σπουδαῖς.

Κωνσ. Ψάχος: Ἡ παρασημαντικὴ τῆς Βυζαντιακῆς Μουσικῆς.

G. de Jerphanion: Περὶ τῆς χρονολογίας τῶν τοιχογραφιῶν τοῦ Tokali-Kilissé ἐν Καππαδοκίᾳ.

- Prof. Paul Kretschmer: *Περὶ τῆς ἀναπτύξεως τῆς Ἰνδογερμανικῆς Γλωσσολογίας.*
- A. Danon: *Ἡ Τουρκικὴ ἐν τῇ Ἑβραϊοῖσπανικῇ γλώσσῃ.*
- Dr. Max Vasmer: „Standessprachliche Elemente im Russischen“.
- Γεώργιος Ν. Κατζηδάκης: *Περὶ φωνητικοῦ τινος νόμου ἐν τῇ Ποντικῇ Διαλέκτῳ.*
- Johan Eysler: *Ἀνακοίνωσις περὶ τοῦ καταλόγου τῶν ἱρανικῶν χειρογράφων τῆς Πανεπιστημιακῆς Βιβλιοθήκης τῆς Κοπεγχάγης.*
- Prof. Sebastian Euringer: *Ἐν ἀντικανονικὸν κείμενον ἐν τῇ Ἀρμενικῇ Βίβλῳ (Ἄσμα τῶν Ἀσμάτων Η', 15—20).*
- Prof. Clemen: *Ἡ Σημασία τῶν ἐλληνικῶν εἰδήσεων δὰ τὰς γνώσεις ἡμῶν περὶ τοῦ Μασδαϊσμοῦ.*
- Νικολ. Παπαγιαννόπουλος: *Περὶ τῶν ἐπιγραφῶν δύο ψαλμῶν.*
- Δρ. Νίκος Α. Βέη: *Ἐπιγραφικαὶ συμβολαὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ ἐν Ἀνατολῇ, Ἑλλάδι καὶ Αἰγύπτῳ.*
- Prof. C. F. Lehmann-Haupt: *Τὸ Χρονικὸν τοῦ Μανασσῆ καὶ τὸ Δευτερονόμιον.*
- *Περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ Corpus Inscriptio-
num Chaldicarum.*
- Prof. H. Grimme: *Τὸ ὄνομα Ἱερουσαλήμ.*
- Δρ. Νίκος Α. Βέης: *Περὶ τινῶν Ἑλληνοεβραϊκῶν ἐλεγείων Κερκύρας.*
- Prof. Paul Haupt: *Βαβυλωνιακαὶ λέξεις ἐν τῇ Ἑλληνικῇ.*
- Prof. Fr. L. Pullé: *Χρυσὴ νῆσος καὶ Χρυσὴ Χερσόνησος. Ἐν ζήτημα τῆς χαρτογραφίας τῆς Ἰνδοκίνας.*
- Prof. E. Kuhn: *Περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν ἔργων τοῦ Δημητρίου Γαλανοῦ, μεγάλου σανσκριτιστοῦ, Ἑλληνοσ, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 10' αἰῶνος.*
- Prof. E. Pavolini: *Περὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου Πασπάτη.*
- Ahmed Zéki Pacha: *Περὶ μιᾶς ἀραβικῆς μεταφράσεως τοῦ Γεμιστοῦ (Πλήθωνος).*
- Ahmed Hikmet Bey: *Μελέτη περὶ τῆς Τουρκικῆς γλώσσης, ὀρθογραφίας καὶ φιλολογίας.*
- Prof. Aug. Fischer: *Περὶ τοῦ Ἀραβικοῦ Λεξικοῦ.*
- Δημ. Παππούλιας: *Ἑλληνικὸν Δίκαιον καὶ ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Δικαίου.*
- Δρ. Ἐμ. Δαβίδ: *Ἀνέκδοτοι ἐπιγραφαὶ Λέσβου.*
- Δρ. Δημ. Σαγγριώτης: *Περὶ Κόλλων τῆς Εὐβοίας.*
- Prof. D. C. Hesseling: *Τὸ ποίημα τοῦ Διγενῆ Ἀκρίτα κατὰ τὸ χειρόγραφον τῆς Μανδρίτης.*

- Prof. Ch. Diehl: Ἡ πρόοδος τῶν Βυζαντινῶν Σπουδῶν ἐν Γαλλίᾳ ἀπὸ τοῦ 1899 καὶ ἐξῆς.
- Prof. Ahmed Zéki Pacha: Γεωγραφικαὶ Συμβολαὶ εἰς τὸν θρῦλλον περὶ τοῦ σπηλαίου τῶν ἐπτά παιδῶν ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Ἑλλήνων.
- Dr. Paul Maas: Ἐν χριστιανικὸν θρησκευτικὸν σωματεῖον τοῦ Ζ' αἰῶνος.
- Δρ. Σωκράτης Κουγέας: Ἡ Αἴγυπτος καὶ ἡ ἀναγέννησις τῶν κλασσικῶν σπουδῶν ἐν Βυζαντίῳ.
- Ἄντωνιος Μουφερράτος: Περὶ τῶν διπλωματικῶν ἐνεργειῶν Μανουήλ τοῦ Παλαιολόγου ἐν Εὐρώπῃ καὶ Ἀσίᾳ.
- Prof. Hubert Pernot: Περὶ τῆς νέας ἐκδόσεως (ὑπὸ Hesseling-Pernot) τοῦ Ἀλφαβήτου τῆς Ἀγάπης.
- Δρ. Δημήτριος Καλλίμαχος: Περὶ τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Κύρου καὶ τοῦ Μαμουκά.
- Δρ. Νίκος Α. Βέης: Περὶ τινος μεσαιωνικοῦ ἔπους ἐκ τῶν κωδίκων τῶν Μετεώρων περὶ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου καὶ τῆς Σεμιράμιδος.
- Νικολ. Γ. Πολίτης: Ἡ Σημασία τῶν μαγικῶν χαρακτήρων ἐν ταῖς σωθιακαῖς ἐπιγραφαῖς, τοῖς περιάπτοις καὶ τοῖς μαγικοῖς βιβλίοις.
- Δρ. Φαίδων Κουκουλές: Περὶ τοῦ Θεσσαλονίκης Εὐσταθίου ὡς λογογράφου.
- Δρ. Νίκος Α. Βέης: Ὁ τοπογραφικὸς καθορισμὸς τοῦ μεσαιωνικοῦ κάστρου τοῦ Ἀρακλώβου.
- H. Hyvernat: Περὶ τῆς συλλογῆς Κοπτικῶν χειρογράφων τοῦ ἐν Νέα Ὑόρκῃ J. Pierpont Morgan.
- Νικολ. Γ. Πολίτης: Περὶ τῶν ἑλληνικῶν λαογραφικῶν ἐργασιῶν κατὰ τοὺς μέσους αἰῶνας.
- Dr. Max Vasmer: Περὶ τῆς ἀξίας τῶν παλαιορωσσικῶν Arbu-kowniki διὰ τὴν μεσαιωνικὴν ἑλληνικὴν λεξικολογίαν.
- Δρ. Θεμιστοκλῆς Βολδής: Ἐρευναι ἐν τῇ μονῇ Σινᾶ. (Α'. Σχέσεις τῆς Μονῆς Σινᾶ πρὸς τὸ πατριαρχεῖον Ἀλεξανδρείας. Β'. Ἐγγραφα τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Καρπάθου καὶ Κάσσου ἐν τῇ μονῇ Σινᾶ. Γ'. Φωτογράφησις τῆς μονῆς Σινᾶ καὶ τῶν πέριξ.)
- Δρ. Νίκος Ἀ. Βέης: Περὶ τινος ἀποσπάσματος τοῦ μεσαιωνικοῦ χρονογράφου Γερασίμου μοναχοῦ.
- Γεωργ. Ν. Χατζηδάκις: Περὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Λεξικοῦ.
- Père L. Ronzevalle: Τὰ τουρκικὰ δάνεια ἐν τῇ δημῳδεῖ ἑλληνικῇ τῆς Ρούμελης καὶ ἰδίᾳ τῆς Ἀδριανουπόλεως.

- Δρ. Νικ. Δεκαβάλλα*: Περὶ τῆς διακεκριμένης προφορᾶς τῶν διπλῶν συμφώνων ἐν τῇ Νέᾳ Ἑλληνικῇ.
- Δρ. Δημ. Καλλίμαχος*: Αἱ οικονομικαὶ δυνάμεις τοῦ πατρι-
αρχείου Ἀλεξανδρείας.
- M. A. Danon*: Σημείωμα περὶ τῆς ἑλληνοκοραϊτικῆς φιλο-
λογίας.
- Δρ. Ἀθαν. Βούτουρας*: Περὶ Νεοελληνικῆς Γραμματικῆς καὶ
Νεοελληνικῆς Διαλεκτολογίας.
- Δρ. Ἀχιλ. Τζάρτζανος*: Περὶ τῶν ὀρίων τῆς ἀνομοιώσεως ἐν
τῇ Βορείῳ Ἑλληνικῇ.
- Δρ. Παν. Λωρεντζάτος*: Τὰ σύνθετα ἐν τῷ Κεφαλληνιακῷ
ιδιώματι.
- Δημ. Τ. Θεοχαρίδης*: Τὰ ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ ἀμερικανικὰ Κολ-
λέγια ἐν σχέσει πρὸς τοὺς Ἑλληνας.
- Δρ. Ἀθαν. Βούτουρας*: Περὶ τοῦ τσιτακισμοῦ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ
Γλώσσῃ.
- Κωνσταν. Ζησίου*: Περὶ τῆς μητροπόλεως Μονεμβασίας.
- Περὶ τῆς χρησιμότητος τῆς συλλογῆς τῶν ἐπι-
γραφικῶν χαραγμάτων τοῦ Μέσου Αἰῶνος.
- Ποῦ εἶχον στηθῆ τὰ δύο βομβόλα (i dui mortari),
ἐξ ὧν ἐβλήθη ἡ βόμβα ἢ καταστρέψασα τὸν Παρ-
θενῶνα τῇ 16 Σεπτεμβρίου 1687.

Τὸ Συνέδριον ἐν γενικῇ αὐτοῦ συνόδῳ ἐπεδοκίμασε τὰς διαφόρους εὐ-
χάς, ἃς τὰ διάφορα αὐτοῦ τμήματα κατ' ἴδιαν ἐξέφρασαν. Τὰς ἡμετέρας
σπουδὰς ἐνδιαφέρουσι αἱ εὐχαὶ τοῦ XI τμήματος, ἃς παραθέτομεν ὡς αὐταὶ
ἐν τοῖς Πρακτικοῖς τοῦ Συνεδρίου διετυπώθησαν:

Section XIa.

La Section byzantine du XVIe Congrès des orientalistes, sur la pro-
position de M. N. G. Politis exprime le desir qu'il soit précédé à un travail
systematique en vue de recueillir les materiaux du folklore hellénique
conservés chez les auteurs byzantins ou dans des monuments. Ce tra-
vail peut se faire en prenant comme centre l'Association laogra-
phique d'Athènes, qui se charge de s'entendre avec les personnes
disposées à opérer des recherches soit dans un auteur déterminé, soit
dans un ensemble d'ouvrages, soit dans tels ou tels monuments, et qui
veillera à la publication des resultats ainsi obtenus.

Section XIb.

La Section byzantine du XVIe Congrès des Orientalistes connaissant
l'Intérêt que porte le Gouvernement hellénique à la conservation des
monuments du moyen âge grec, et désireuse d'aider pour sa partie à la
conservation des monuments byzantins d'art mineur, exprime le voeu
qu'il soit créé à Athènes un Musée d'art byzantin, où ces monuments

seraient recueillis et classés pour le plus grand profit des études byzantines.

Section XIc.

La section XIe du Congrès des Orientalistes, ayant en vue l'importance éminente que le lexique néo-grec a non seulement pour l'étude de la langue vivante, mais aussi pour la connaissance de la langue grecque en general, se rapportant à ce que M. le Professeur G. N. Hadjidakis a exposé „sur le lexique grec“, a voté à l'unanimité sur la proposition de M. le Professeur Albert Thumb de soumettre au Gouvernement hellénique la prière d'offrir son appui matériel avec une largeur permettant d'espérer que la rédaction et la publication de cette oeuvre importante soient réalisées le plus tôt possible.

Ἐν τέλει εἰρήσθω, διτι διαρκούντος τοῦ Συνεδρίου ἐτελέσθη ἐν μιᾷ τῶν αἰθουσῶν τοῦ Πανεπιστημίου ἐκθεσις Βυζαντιακῶν εἰκόνων, ὧν ἐξετυπώθη καὶ ἴδιος κατάλογος (ιδὲ: Congrès international des orientalistes. Exposition d'icônes byzantines. Catalogue des icônes. Athènes 1912). Αἱ πλείσται τῶν εἰκόνων τούτων ἀνήκον εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις φιλάρχαιον κύριον Δρα Ἀλέξιον Κολυβᾶν καὶ προέρχονται κυρίως ἐκ τοῦ ΙΖ' καὶ ΙΗ' αἰῶνος. Καὶ ἑτέρα ἐκθεσις — διαρκούντος τοῦ Συνεδρίου — διοργανώθη ἐν Ἀθήναις ἦτοι τῶν Ἀνατολικῶν χειρογράφων τῆς Ἑθνικῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων.

Ὁ τόπος τοῦ προσεχοῦς ΙΖ' συνεδρίου τῶν Ἀνατολιστῶν δὲν ὠρίσθη εἰσέτι. Πλείσται πόλεις καὶ δὴ ἡ Λευψία, τὸ Ἀμστελῶδαμον, ἡ Κανταβρυγία καὶ τὸ Κάϊρον ἀντιποιοῦνται τῆς τιμῆς, ὅπως φιλοξενήσῃ τοὺς Ἀνατολιστὰς τὸ ΙΖ' συνερχομένους. Ἐξελέγη διεθνῆς ἐπιτροπή, ἣτις κατόπιν καταλλήλων συνεννοήσεως θέλει ἀποφασίσῃ περὶ τοῦ τόπου τοῦ προσεχοῦς συνεδρίου.

Ἔργασια τῆς Βυζαντιολογικῆς Ἑταιρείας Ἀθηνῶν.

Τὰ πολεμικὰ γεγονότα ἀνέκοψάν πως φυσικῶ τῷ λόγῳ τὴν ἐπιστημονικὴν καὶ κοινωνικὴν ζωὴν τῆς Ἑλλάδος. Πολλῶ μᾶλλον ἀνεκόπη διὰ τὴν εἰρημένῃν αἰτίαν ἡ πρόοδος τῶν ἐργασιῶν τῆς Βυζαντιολογικῆς Ἑταιρείας Ἀθηνῶν, ἧς τὰ κυριώτερα καὶ δραστηριώτερα μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου μετέσχον ἐνεργῶς τοῦ πολέμου παραιτήσαντα — κατὰ τὰς Ἑλληνικὰς παραδόσεις — τὰς γραφίδας καὶ τὰς ἡρέμους ἐπιστημονικὰς μελέτας καὶ ἐρεῦνας, ὅπως ἐκτελέσωσι καὶ διὰ τῶν ὄπλων τὸ πρὸς τὴν Πατρίδα καὶ τοὺς ἀδελφοὺς καθήκον καὶ ἀγωνισθῶσι ὑπὲρ τοῦ Πολιτισμοῦ κατὰ τῆς Βαρβαρότητος.

Παρ' ὅλα ταῦτα κατὰ τὸ 1912 καὶ 1913 ἔχει νὰ σημειώσῃ ἀξιολόγους ἐργασίας ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος Ἑταιρεία. Ἐν πρώτοις μνημονεῖται ἡ πρὸς περισυναγωγὴν τῶν Χριστιανικῶν ἐπιγραφῶν διαφόρων τμημάτων τῆς Ἑλλάδος μετ' ἐξόχου δραστηριότητος ἐργασία τοῦ γηραιοῦ προέδρου τῆς Ἑταιρείας κυρίου Κωνσταντίνου Γ. Ζησίου. Ἐπειτα ἡ περὶ τὴν βυζαντιακὴν σιγίλ-

λιογραφίαν ἐργασία τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλευέου κ. Κωνσταντίνου Μ. Κωνσταντοπούλου, ὅστις καθ' ἃ καὶ ἄλλοτε ἀνεγράψαμεν ἐν τοῖς „Βυζαντινοῖς Χρονικοῖς“ παρασκευάζει νέον Corpus τῶν Βυζαντιακῶν μολυβδοβούλλων. Ἐπειτα ἡ χάριν μελετῶν σχετικῶν πρὸς τὸ κανονικὸν καὶ ἐκκλησιαστικὸν Δίκαιον τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ἐν Βόννῃ, Βερολίῳ καὶ ἀλλαχοῦ τῆς Ἑσπερίας καὶ Βορείου Ἑυρώπης διατριβῆ τοῦ καθηγητοῦ κ. Κωνσταντίνου Μ. Ῥάλλη, τοῦ ἐκ τῶν ἀντιπροέδρων τῆς Ἐταιρείας, χαρακτηριστέα καὶ αὕτη ὡς ἐργασία τοῦ σωματείου. Ἐπειτα ὁ γράφων τὰς γραμμὰς ταύτας, γενικὸς γραμματεὺς τῆς Βυζαντιολογικῆς Ἐταιρείας Ἀθηνῶν, ὑπὸ τὴν ὑψηλὴν αὐτῆς αἰγίδα διέτριψεν ἐν Μονάχῳ, Λειψίᾳ καὶ Βερολίῳ καταγινόμενος ἰδίᾳ περὶ τὴν περιουσιολογίαν ἀνεκδότου ὑλικοῦ ἐν χειρογράφοις μὲν Βιβλιοθηκῶν τῆς Βορείου Ἑυρώπης παραδεδομένου, ἀναφερομένου δὲ κυρίως εἰς τὴν μεσαιωνικὴν ἱστορίαν τῆς Βορείου Ἑλλάδος. Μεταξὺ τῶν ἄλλων παρεσκεύασα νέαν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν χειρογράφων κριτικὴν ἐκδοσιν τοῦ γνωστοῦ Ἑπειρωτικοῦ Χρονικοῦ τοῦ ἐπ' ὀνόματι Κομνηνοῦ καὶ Πρόκλου τῶν Μοναχῶν. Τὴν ἐκδοσιν ταύτην ἀνέλαβεν ὁ ἐν Λειψίᾳ ἐκδοτικὸς οἶκος Teubner διὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ δημοσιευομένην Bibliotheca scriptorum medii aevi. Συγχρόνως ἐδόξα ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Βερολίνου κατὰ μὲν τὸ χειμερινὸν ἐξάμηρον 1912—1913 φροντιστηριακῶς: Griechische Paläographie und christliche Epigraphik, κατὰ δὲ τὸ θερινὸν ἐξάμηρον 1913: Über die Entstehung und das Wesen der Koine-Sprache καὶ Palaeographische Erklärungen mit Übungen für Fortgeschrittene.

Ὁ δὲ ταμίης τῆς Ἐταιρείας ἐξοχώτατος κ. Μιχαὴλ Γούδας, πλοίαρχος τοῦ Βασιλικοῦ Ναυτικοῦ, μετασχὼν τοῦ Ἑλληνοτουρκικοῦ πολέμου ὡς κυβερνήτης τοῦ τορπιλοβόλου „Κανάρης“, ἀποῦ κατέλαβε τὸν λιμένα τῶν Ἐλευθερῶν, ἐν Μακεδονίᾳ, ἐνήργησε διαφόρους βυζαντιολογικὰς ἐρεῦνας ἐν τοῖς πέριξ, εὐτυχήσας νάνευσεν ἀνωθι τοῦ χωρίου τούτου ἐν βυζαντιακῶν κάστρον, ὅπερ οὐδεὶς, ὅσον ἐγὼ οἶδα, ἐκ τῶν βυζαντιολογούντων εἶχε πρότερον παρατηρήσει καὶ περιγράψει. Τὸ κάστρον τοῦτο ἐφωτογράφησε, περιέγραψε καὶ ἐν σχεδίῳ ἀπεικόνισεν ὁ κ. Μιχαὴλ Γούδας. Ἐπὶ τῶν τειχῶν τοῦ κάστρου φέρεται ἐπιγραφὴ τις διὰ κεράμων ἐσχηματισμένη, καθ' ἃ ἐπιγραφαὶ τινες ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Ἄρτης, ἐν τῷ πύργῳ τῆς βασιλείας Ἐλένης (ἐν Σέρβαις), ἐπὶ τῶν τειχῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως κλ. Τὰ περὶ τοῦ κάστρου τούτου θέλουσιν ἐκτεθεῖ ἐν προσεχεί τεύχει τῆς „Βυζαντιδός“. Μετὰ ταῦτα ὁ κ. Γούδας μετέβη εἰς Θεσσαλονίκην καὶ Ἄγιον Ὄρος, ἐνθα ἐφωτογράφησε ἔγγραφα, σελίδας χειρογράφων, ἄλλα ἀντικείμενα καὶ ἠρεύνησε τάρχεα μόνων τιμῶν, ἰδίως ἐκεῖνο τὸ τοῦ Βατοπεδίου. Σημειῶ ἐνταῦθα τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Μιχαὴλ Γούδα φωτογραφηθέντα Ἄγιορειτικὰ ἔγγραφα:

Α'. Ἐκ τῆς μονῆς Φιλοθέου.

1) Δωρητήριον χρυσοβούλλον Θεοδώρας τῆς Παλαιολογίνης.

2) Δωρητήριοιον χρυσόβουλλον Ἰωάννου ζ' τοῦ Παλαιολόγου.

3) Τμήμα κολοβοῦ ἀδιαγνώστου χρυσοβούλλου.

4) Δωρητήριοιον χρυσόβουλλον τοῦ κράλη τῆς Σερβίας Στεφάνου τοῦ Δουσάν.

Β'. Ἐκ τῆς μονῆς Βατοπεδίου.

1) Χρυσόβουλλον Ἀνδρονίκου Β' Παλαιολόγου ἀπολυθὲν τφ 1282.

2) Χρυσόβουλλον Ἰωάννου Παλαιολόγου.

3) Χρυσόβουλλον Ἀνδρονίκου Β' Παλαιολόγου ἀπολυθὲν τφ 1292.

4) Χρυσόβουλλον Ἀνδρονίκου Β' Παλαιολόγου.

5) Χρυσόβουλλον Μανουὴλ Παλαιολόγου.

6) Χρυσόβουλλον Ἰωάννου ζ' Παλαιολόγου ἀπολυθὲν τφ 1380.

Ὁ κ. Γούδας ἀπεφάσισεν, ὅπως φωτογραφήσῃ πάντα ἀνεξαιρέτως τὰ βυζαντιὰ ἐγγραφα, ἅτινα τυχὸν εὐρίσκονται ἐν Ἀγίῳ Ὄρει, χωρὶς νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν ἂν ταῦτα εἶναι ἐκδεδομένα ἢ μὴ· ἐπίσης διάφορα ἀντικείμενα εὐρισκόμενα ἐν τοῖς σκευοφυλακείοις τῶν Ἀγιορειτικῶν μονῶν καὶ ἀπὸ τεχνικῆς ἐπόψεως ἐνδιαφέροντα. Οὕτω δ' ἐπιπίπτει, ὅτι ἡ Βυζαντιολογικὴ Ἐταιρεία θέλει καταρτίσει ἀξιόλογον λεύκωμα Ἀγιορειτικῶν φωτογραφιῶν, ὅπερ διατηρουμένων τῶν φωτογραφικῶν πλακῶν δύναται νὰ παρέχεται ἀντὶ μετρίας τιμῆς εἰς πάντα ἐνδιαφερόμενον.

Περαιτέρω ὁ κ. Μιχαὴλ Γούδας σταθμεύων μετὰ τοῦ τορπιλοβόλου „Κανάρης“ ἐν Ἀθήνῃ περιῆλθε κατ' ἐπανάληψιν τὴν νῆσον καὶ περιοντέλεξε βυζαντιὰς εἰκόνας, γλυπτὰ, ἐπιγραφάς, ἐκκλησιαστικὰ σκευῆ καὶ ἄλλα ἀντικείμενα τῶν βυζαντιακῶν χρόνων καὶ οὕτω κατήρτισεν ἀξιόλογον Ἀθηναϊκὸν Μουσεῖον, οὗτινος ἡ ἐπιστημονικὴ καταλογοποίησις ἔσται φροντίς τῆς Βυζαντιολογικῆς Ἐταιρείας Ἀθηνῶν. Ἐνταῦθα σημειωτέον, ὅτι πολλὰ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Γούδα συνειλεγμένων ἐν Ἀθήνῃ Βυζαντιακῶν εἰκόνων εἶναι πράγματι ἀρίστης τέχνης, τῶν δ' ἐπιγραφῶν πλεῖστα εἶναι παλαιογραφικὰ καὶ ἱστορικὰ μνημεῖα ἀξιόλογα. Πλὴν τῶν βυζαντιακῶν ἐπιγραφῶν ὁ κ. Μιχαὴλ Γούδας ηὐτύχησε νάνεύρη καὶ τινὰς ἀρχαίας, ἐφιλοτιμήθη δ' ἐξ ἄλλου νάντιβάλλῃ καὶ τινὰς τῶν ἤδη ἐκδεδομένων ἀρχαίων ἐλληνικῶν ἐπιγραφῶν Ἀθηνῶν, ὧν ἡ συναγωγή ἐξεδόθη μόλις πρὸ ὀλίγων μηνῶν ἐν ταῖς Inscriptiones Graecae τῆς Πρωσικῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν τοῦ Βερολίνου.

Ταῦτα ἐκ τῶν ἐν καιρῷ πολέμου πεπραγμένων τῆς Βυζαντιολογικῆς Ἐταιρείας Ἀθηνῶν. Ἡ εἰρήνη θέλει βεβαίως ἀνοῖξει εἰς αὐτὴν νέον πεδῖον δράσεως ἀνὰ τὰς νέας, τὰς ἀπελευθερωθείσας, ἐπαρχίας τῆς Μεγάλῃς Ἑλληνικῆς Πατριδος.

Ἐπισημοὺς τῶν χειρογράφων τῆς Ἑθνικῆς Βιβλιοθήκης Ἀθηνῶν

εὐχαρίστως μανθάνομεν, ὅτι θὰ καταστῇ δυνατός. Πρὸς τοῦτο συνετάχθη εἰδικὸν νομοσχέδιον, ὅπερ ἐν καιρῷ θέλει ὑποβληθῆ εἰς τὴν ἐγκρισιν τῆς Ἑλληνικῆς Βουλῆς. Κατὰ τοῦτο πᾶσαι αἱ ἐπίσημοι δημοσίαι βιβλιοθήκαι θὰ δύνανται ὑπευθύνως νὰ δανείζωνται ἐκ τῆς Ἑθνικῆς Βιβλιοθήκης Ἀθηνῶν δι' ὠρισμένον χρόνον χειρόγραφα, ὅπως θέσωσιν αὐτὰ εἰς τὴν διάθεσιν τῶν λογίων, ὧν αἱ μελέται οὕτω κατὰ πολὺ δύνανται νὰ διευκολυνθῶσι, ἀπαλλασσομένων τοῦ μέχρι Ἀθηνῶν, πολλῆς δαπανηροῦ καὶ πολυημέρου, ταξιδίου.

Χριστιανικὴ Κρήτη: Creta Christiana.

Μετὰ περισσῆς χαρᾶς ἀγγέλλομεν, ὅτι ἡ Μοναστηριακὴ Ἐπιτροπεία τοῦ Νομοῦ Ἡρακλείου τῆς Κρήτης, εἰσηγούμενον τοῦ σεβασμιωτάτου μητροπολίτου Κρήτης κυρίου Εὐμενίου, ἀπεφάσισε τῇ χορηγίᾳ τῶν Κρητικῶν μονῶν ἐκδοσιν περιοδικοῦ, τετράκις τοῦ ἔτους ἐμφανιζομένου καὶ τὸν ἀνωτέρω τίτλον φέροντος. Κύριος σκοπὸς τοῦ περιοδικοῦ εἶναι ἡ ἔρευνα τῆς μετὰ Χριστὸν ἱστορίας τῆς μεγαλονήσου. Βυζαντιὰ γράμματα, κείμενα, γλωσσικὰ καὶ λαογραφικὰ ὑλικά, μνημεῖα τῆς τέχνης, ἐπιγραφαί, κατάλογοι χειρογράφων καὶ εἴ τι ἄλλο σχετιζόμενον ἀμέσως εἴτε καὶ ἐμμέσως πρὸς τὴν Κρήτην θὰ ἀποτελῶσι τὰ κύρια περιεχόμενα τοῦ νεοφανοῦς περιοδικοῦ. Ἐπίσης βιβλιοκρισίας καὶ βιβλιογραφικὰ σημειώματα, πάντως πρὸς τὰ Κρητικὰ πράγματα σχετιζόμενα, θὰ παρέχη κατὰ κανόνα ἡ „Χριστιανικὴ Κρήτη“. Τὸ ἐπιστημονικὸν τοῦτο ἐπιχείρημα, ὅπερ θέλει καταδειξῆ φανεῶς τι ὁ Πολιτισμὸς, ὀφείλει εἰς τὴν ἡρωϊκὴν μεγαλότητα, εἶθε νὰ προκόψῃ καὶ εἶθε τὰ „Χιακὰ Χρονικά“, „Τὰ Νησιωτικά“ καὶ τὴν „Χριστιανικὴν Κρήτην“, νάκολουθήσῃ ἡ ἐμφάνισις καὶ ἄλλων ἰδίων περιοδικῶν σκοποῦντων τὴν εἰδικὴν ἔρευναν ὠρισμένων τμημάτων τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Τὰ πρῶτα τεύχη τῆς „Χριστιανικῆς Κρήτης“ πληροῦνται κατὰ τὸ πλεῖστον διατριβῶν τοῦ κ. Στεφάνου Ξανθοῦδίδου, τοῦ ἀκαμάτου Κρητὸς ἱστοριοδίφου καὶ ὄντως „ἐξόχου λογίου“ („ausgezeichneter Gelehrter“) κατὰ τὴν δικαίαν ἀφ' ἑδρας ποτὲ ἔκφρασιν τοῦ πολλοῦ καθηγητοῦ μου Wilamowitz-Moellendorff. Ἡ τακτικὴ συνεργασία τοῦ κ. Στεφάνου Ξανθοῦδίδου ἐν τῷ περὶ οὗ ὁ λόγος Κρητικῷ περιοδικῷ δικαίως δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἀριστος οἰωνὸς διὰ τὴν ἐπιτυχῆ σταδιοδρομίαν τοῦ νέου τούτου ὀργάνου. Καὶ ἄλλοι λόγοι, Κρήτες καὶ Ἕλληνες ἀλλαχόθεν ὀρμώμενοι, ὑπεσχέθησαν συνεργασίαν εἰς τὴν „Χριστιανικὴν Κρήτην“. Οὕτω ὁ ἐν Βερολίῳ κ. Δρ. Ἰωάννης Καλιτσουνάκις ἀναγγέλλει τὴν προσεχῆ ἐν τῷ περιοδικῷ τούτῳ ἐκδοσιν μιᾶς σειρᾶς ἐνδιαφερόντων Κρητικῶν συμβολαίων, κατὰ μέγα μέρος τοῦ 15' αἰῶνος, ἐναποκειμένων ἐν τῷ ἀρχαίῳ τοῦ Ἱστορικοῦ Σεμιναρίου τοῦ Πανεπιστημίου

τοῦ Βερολίνου. Καὶ ὁ γράφων τὰς γραμμὰς ταύτας σκοπεῖ τὴν διὰ τῆς „Χριστιανικῆς Κρήτις“ δημοσίευσιν πραγματείας αὐτοῦ, ἐν ἧ συγκεντροῦνται νέαί εἰδήσεις περὶ τῆς γνωστῆς, ἤδη ἀπὸ τοῦ IB' αἰῶνος ἀναφερομένης, Κρητικῆς οἰκογενείας τῶν Ἀρχολέων εἴτε Ἀρχολέοντων.

Ἐκ τῶν περιεχομένων τῶν „Νησιωτικῶν“.

Περὶ τοῦ νέου τούτου περιοδικῆ ἐσημειώσαμεν τινα ἤδη ἐν τῷ προηγουμένῳ τεύχει τῶν „Βυζαντινῶν Χρονικῶν“. Ἦδη δραττόμεθα τῆς εὐκαιρίας, ὅπως μνημονεύσωμεν τὰ προαναγγελλόμενα περιεχόμενα τῶν πρώτων τευχῶν αὐτοῦ. Καὶ δὴ ὁ κ. Περικλῆς Ζερλέντης θέλει δημοσιεύσει ἐν τοῖς „Νησιωτικοῖς“ τὰς ἀκολούθους πραγματείας αὐτοῦ:

1) Ἱστορία τριάκοντα ἐτῶν τῆς νήσου Μυκόνου (1676—1700).

2) Περὶ τῆς ἐν Μυκόνῳ Ἑλληνικῆς Σχολῆς.

3) Ἡ Σέριφος πατριαρχικὴ ἐξαρχία.

4) Πατριαρχικά γράμματα τοῦ ἐν τῇ νήσῳ Μήλῳ μοναστηρίου Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Σιδεριανοῦ.

5) Περὶ τῶν ὑπὸ τῶν Σουλτάνων δοθέντων τοῖς νησιώταις ἀχτιναμέδων.

6) Θεοφάνης Μαυροκορδάτος μητροπολίτης Παροναξίας.

7) Ἰακώβου δὲ Μηλλῆ, μεγάλου μαγίστρου τῶν ἐν Ῥόδῳ Ἱπποτῶν, γράμμα περὶ τοῦ ἐν Νάξῳ μοναστηρίου τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου.

8) Γράμματα τῶν Φράγκων δουκῶν τοῦ Αἰγαίου Πελάγους.

9) Σουλεϊμάν τοῦ Σελήμου συνθήκη μετὰ τοῦ τελευταίου φράγκου δυνάστου Ἄνδρ. Σουμμαρίπα.

10) Ἰγνάτιος Ῥόσας τελευταῖος Λατίνος ἐπίσκοπος Ἄνδρου καὶ τοποτηρητῆς ἐπισκοπῆς Σύρου.

11) Ἐκκλησιαστικὴ διαφορὰ Ἑλλήνων καὶ Φράγκων ἐν Θήρῃ.

12) Τάξις ἱεραρχικὴ τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ ἐκκλησιῶν τῶν ὑπὸ τῇ Ῥοδίῳ μητροπόλει τελεσασθῶν.

Ὁ κ. Δρ. Ἰωάννης Βογιατζίδης θέλει δημοσιεύσει ἐν τῷ αὐτῷ περιοδικῷ τὰς ἀκολούθους αὐτοῦ ἐργασίας:

1) Ἐρμηνεῖα Χριστιανικῶν μνημείων ἐκ τοῦ Μουσείου Ἄνδρου.

2) Συμβολαὶ εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν νησιωτῶν ἐπὶ Τουρκοκρατίας.

3) Βιογραφικὰ σχεδιάσματα ἐπιφανῶν νησιωτῶν.

4) Μοναστηριολογία Ἄνδρου.

5) Κεφάλαια ἱστορίας τῶν νησιωτῶν.

6) Προσθήκαι εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν Μαυρογενῶν.

7) Χριστιανικαὶ ἐπιγραφαὶ Ἄνδρου.

Τέλος ὁ κ. Δρ. Ἰωάννης Κατσουρὸς προαναγγέλλει διὰ τῶν „*Νησιωτικῶν*“ τὴν δημοσίευσιν τῶν ἀκολουθῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ:

1) Πορίσματα (γλωσσικά, τοπογραφικά, τοπωνυμικά, οἰκογενειακά, γενεαλογικά κλ.) ἐκ τῆς μελέτης τῶν νοταριακῶν ἐγγράφων τῶν νήσων.

2) Συλλογὴ ναξιακῶν παροιμιῶν.

3) Δημῶδη νησιωτικὰ ποιήματα.

4) Τὸ Ναξιακὸν γλωσσικὸν ἰδίωμα.

5) Ποικίλα λαογραφικά τῶν Κυκλάδων.

6) Τοπωνυμικὸν τῆς νήσου Νάξου.

Κανονισμὸς τοῦ Ζαμπακείου Ἀγῶνος.

Χάριν τῶν ἀναγνωστῶν τῶν „*Βυζαντινῶν Χρονικῶν*“ δημοσιεύομεν τὰς κανονιστικὰς λεπτομερείας τοῦ Ζαμπακείου Ἀγῶνος, περὶ οὗ ἤδη καὶ πρότερον ἐμνήσθημεν. Ὁ Ἀγὼν ἤδη ὑψίσταται ἀπὸ τοῦ ἔτους 1910, κατὰ τὸν Μάρτιον τοῦ ὅπου ὁ ἐξοχώτατος Δημήτριος Ζάμπακος κατέβηκεν δέκα χιλιάδας φράγκα εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος, ἕνα ἐκ τῶν τόκων τοῦ προμνημονευθέντος ποσοῦ διεξάγεται καθ' ἕκαστον τρίτον ἔτος διαγωνισμὸς ἐπὶ ἔργου θέματος, ἀναφερομένου εἰς τὴν Βυζαντιακὴν ἀρχαιολογίαν ἢ ἱστορίαν ἢ λογοτεχνίαν. Ὁ εὐγενὴς ἀγωνοθέτης ἀνέβηκε τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ὑπ' αὐτοῦ τόσον φιλοτίμως καθιερωθέντος Ἀγῶνος εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Φιλολογικὸν Σύλλογον Κωνσταντινουπόλεως, ὅστις τῇ 3 Δεκεμβρίου 1910 καθώρθησε τὰ κατὰ τὸν Ζαμπακεῖον Ἀγῶνα διὰ τοῦ ἀκολουθοῦν κανονισμοῦ:

„*Ἀρθρον Α'.* Ὁ Ἀγὼν Δημητρίου Ζαμπακοῦ προκηρύσσεται ὑπὸ τοῦ Ἑλλ. Φιλολ. Συλλόγου κατὰ τριετίαν πρὸς βράβευσιν πραγματειῶν πρωτοτύπων, ἀνεκδότων καὶ ἐλληνιστὶ συντεταγμένων ὑπὸ ὁμογενῶν λογίων, ἀναφερομένων εἰς τὴν ἀρχαιολογίαν, λογοτεχνίαν καὶ ἱστορίαν τῆς Βυζαντιακῆς περιόδου τοῦ ἡμετέρου ἔθνους.

„*Ἀρθρον Β'.* Ἐν ἀρχῇ ἐκάστης τριετίας, ὑπολογιζομένης τῆς πρώτης ἀπὸ 1-ης Μαρτίου 1910, ὁ Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος δι' ἰδιαίτερον προγράμματος, συντασσομένου ἐν κοινῇ τοῦ Φιλολογικοῦ καὶ Ἀρχαιολογικοῦ τμήματος συνεδρία, ὀρίζει τὸ θέμα τοῦ διαγωνίσματος, παρέχων διετὴ προθεσίαν πρὸς ὑποβολὴν τῶν χειρογράφων.

„*Ἀρθρον Γ'.* Τὸ θέμα τῆς πρώτης τριετίας θ' ἀναφέρεται εἰς τὴν ἀρχαιολογίαν, τῆς δὲ δευτέρας εἰς τὴν λογοτεχνίαν καὶ τῆς τρίτης εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς βυζαντιακῆς περιόδου, τῆς αὐτῆς σειρᾶς τηρουμένης καὶ εἰς τὰς ἐπομένους τριετίας.

„*Ἀρθρον Δ'.* Τὰ χειρόγραφα, εὐαναγνώστως γεγραμμένα, φέροντα δὲ ἔργον τι καὶ ἐπισυνημμένον ἐν ἐνοφραγίστῳ δελτίῳ τὸ ὄνομα τοῦ συγγρα-

φέως, ἀποστέλλονται ἀνωνύμως εἰς τὸν πρόεδρον τοῦ Συλλόγου, δικαιομένου τοῦ συγγραφέως μετὰ τὴν κρίσιν μόνον ἀντίγραφον νὰ λάβῃ.

"Ἀρθρον Ε'. "Ἄμα τῇ λήξει τῆς ὀρισθείσης προθεσμίας ἐκλέγεται ἐν κοινῇ δημοσίᾳ συνεδρία τῶν δύο τμημάτων, Φιλολογικοῦ καὶ Ἀρχαιολογικοῦ, τριμελῆς ἀγωνόδικος ἐπιτροπεία, ἣτις, διεξελθούσα τὰ εἰς τὸν ἀγῶνα ὑποβληθέντα ἔργα, ἀναγινώσκει διὰ τοῦ εἰσηγητοῦ τὴν ἐκθεσιν αὐτῆς δημοσίᾳ ἐν ἐκτάκτῳ γενικῇ συνεδρίᾳ, ἐπὶ τούτῳ ὀριζομένη ἐκάστοτε.

"Ἀρθρον ς'. Βραβεῖον τοῦ ἀγῶνος ὀρίζεται τὸ ἐκ τῶν τριετῶν τόκων τοῦ κατατεθέντος κεφαλαίου προερχόμενον ποσὸν χιλίων διακοσίων (ἀριθ. 1200) φράγκων, καταβαλλομένων ὑπὸ τοῦ προέδρου τοῦ Συλλόγου τῷ βραβενομένῳ συγγραφεῖ ἅμα τῇ ἐκτυπώσει ἐν ἰδιαιτέρῳ βιβλίῳ τοῦ ἔργου αὐτοῦ.

"Ἀρθρον Ζ'. Ἐὰν κατὰ τὴν τριετίαν ἢ μηδὲν ὑποβληθῇ ἔργον ἢ ἐκ τῶν ὑποβληθέντων μηδὲν κριθῇ βραβεευτέον, παρατείνεται ὁ ἀγὼν ἐπὶ ἐν καὶ ἡμισυ ἔτος ἀπὸ τῆς κρίσεως. Ἐὰν δὲ καὶ τότε ἐταναληφθῇ τὸ αὐτό, δύναται ὁ Σύλλογος νάπονεῖμῃ τὸ βραβεῖον εἰς ἐκδεδομένην ἐντὸς τῆς τριετίας πραγματεῖαν ὁμογενοῦς λογίου, ἐπὶ θέματος τῆς βυζαντιακῆς περιόδου τοῦ ἡμετέρου ἔθνους, κατ' ἀπόφασιν τῶν δύο τμημάτων Φιλολογικοῦ καὶ Ἀρχαιολογικοῦ, λαμβανομένην ἐν κοινῇ συνεδρίᾳ ἐπὶ τούτῳ συγκαλουμένη, διὰ πλειοψηφίας τῶν τριῶν τετάρτων τῶν παρευρεθησομένων μελῶν ἀποτελουμένην."

Ζ' Σγούτειον Διαγώνισμα.

Ἡ Πρυτανεία ἀμοτέρων Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καθώρισε τὰ κατὰ τὴν Ζ' περίοδον τοῦ ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου Α. Σγούτα καθιδρυθέντος νομικοῦστορικοῦ διαγωνίσματος διὰ τῆς ἀκολούθου προκηρῦξεως, ἐκδοθείσης τῇ 19 Ἰουλίου 1913:

1) Τὸ θέμα, ὅπερ ἡ Νομικὴ Σχολὴ ὥρισε διὰ τὸ Ζ' Σγούτειον διαγώνισμα, εἶνε „Ἡ Ἐκλογὴ τῶν Ἰσαύρων ἱστορικῶς καὶ δογματικῶς“. Οἱ διαγωνισθόμενοι, οἵτινες δὲν δύνανται νὰ εἶνε καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου, δεόν ν' ἀποστείλωσι τὰ χειρόγραφα αὐτῶν, καθαρῶς καὶ εὐαναγνώστως γεγραμμένα, εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Πρυτανείας μέχρι τῆς 31 Μαΐου 1915, ἀνωνύμως μετὰ συνημμένου δελτίου ἐνσφραγίστου, φέροντος ἐνδοθεν μὲν τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως, ἐξωθεν δὲ ρητόν, γεγραμμένον τὸ αὐτὸ καὶ ἐπὶ τοῦ χειρογράφου.

Εἰς τὸν συγγραφέα τῆς βραβευθησομένης πραγματείας θέλει ἀπονεμηθῇ ἑπαθλον δραχμῶν δισχιλίων.

Τὰ χειρόγραφα ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἐπιστρέφονται.

2) Ἡ προθεσμία πρὸς συμμετοχὴν εἰς τὸ πρὸ ἐνὸς ἔτους προκηρυχθέν ζ' Σγούτειον διαγώνισμα, οὗ θέμα εἶνε „τὸ Διαζύγιον κατὰ τὸ Ἑλληνικὸν καὶ τὸ Ῥωμαϊκὸν δίκαιον“, λήγει τὴν 31 Μαΐου 1914.

Ὁ Κόντειος Ἀγὼν 1913—1916.

Δι' ἐτέρας προκηρῦξεως — ἐκδεδομένης ὑπὸ τοῦ πρυτάνεως τοῦ Ἑθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Θ. Ζαῖμη τῇ 12 Αὐγού-

στον 1913 καθωρίσθησαν τὰ κατὰ τὴν Β' περίοδον (1913—1916) τοῦ ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου Κωνσταντίνου Κόντου καθορισθέντος Φιλολογικοῦ Ἀγῶνος ὡς ἔπεται :

Α') Ὅριζονται δύο διαγωνίσματα τὸ μὲν „Παραβολὴ τῶν δημωδῶν στοιχείων τῆς καθ' ἡμᾶς γλώσσης, μάλιστα τῶν ἐν τοῖς ποιήμασι καὶ τοῖς ᾄσμασι, πρὸς Ὀμηρικὰ“ τὸ δὲ „Παραβολὴ τῶν δημωδῶν στοιχείων τῆς καθ' ἡμᾶς γλώσσης πρὸς ἐν παπύροις φερόμενα“.

Β') Ἡ παραβολὴ θὰ ἀναφέρεται οὐ μόνον ἀπλῶς εἰς τὰς λέξεις καθ' ἑαυτὰς καὶ τὴν χρῆσιν αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ ὅλου λόγου καὶ εἰς τὰς φράσεις, πρὸς δὲ εἰς τοὺς λεγομένους τρόπους καὶ τὰ σχήματα, τὰς μεταφορὰς καὶ τὰς παρομοιώσεις, τὰς εἰκόνας καὶ εἴ τι ὅμοιον.

Γ') Οἱ συγγράφοντες ὀφείλουσι συστηματικῶς μὲν καὶ μεθοδικῶς νὰ παραβάλωσι τὰ στοιχεῖα, ἐπιμελῶς δὲ καὶ ἀκριβῶς νὰ προεξετάσωσι τὰ ἐν ταῖς μέχρι τοῦδε ὑπὸ τε ἡμετέρων καὶ ὑπὸ ξένων λογίων συντεταγμέναις διατριβαῖς εἰρημένα ἐκάστω τὸ οἰκτεῖον ἀπονέμοντες.

Δ') Τὰ χειρόγραφα φέροντα ἐπὶ τοῦ ἐξωφύλλου ρητὸν τι θὰ ἀποσταλῶσιν εἰς τὴν Πρυτανεῖαν τῶν Πανεπιστημίων ἐντὸς τοῦ χρόνου τοῦ μέχρι τῆς 31-ης τοῦ Ἰανουαρίου τοῦ 1915.

Ε') Τὸ αὐτὸ ρητὸν καὶ τὸ ὄνομα τοῦ συγγράφοντος θὰ εἶνε ἀναγεγραμμένα ἐπὶ ἰδίου χάρτου ἐγκεκλεισμένου ἐν ἐσφραγισμένῳ φακέλῳ, προσηρητημένῳ εἰς τὸ χειρόγραφον.

ς') Ὁ βουλόμενός τις δύναται νὰ συγγράψῃ καὶ ἀμφοτέρας τὰς διατριβὰς.

Ζ') Ἡ κρίσις τῆς Ἐπιτροπείας τοῦ Κοντείου Ἀγῶνος, συγκειμένης ἐκ τοῦ Γεωργίου Ν. Χατζιδάκη, τοῦ Σίμου Μενάρδου, καὶ τοῦ Πέτρου Ν. Παπαγεωργίου, ἀναγνωσθήσεται ὑπὸ τοῦ εισηγητοῦ αὐτῆς καὶ ἡ ἀπονομὴ τῶν βραβείων, ἐκατέρου χιλιοδράχμου, γενήσεται ὑπὸ τοῦ Πρυτάνεως τῶν Πανεπιστημίων ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ αὐτῶν τῇ 21 τοῦ Μαΐου τοῦ 1915.

Η') Τῷ ἀριστεύσαντι θὰ δοθῇ καὶ τὸ τῶν τόκων ὑπόλοιπον, ἀφοῦ ἐκτυπώσῃ τὴν πραγματεῖαν αὐτοῦ.

Ἱστορικοὶ καὶ Λαογραφικοὶ διαγωνισμοί.

Ἐπ' εὐκαρίᾳ τῆς ἑβδομηκοστῆς καὶ πέμπτης ἐπετηρίδος τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν προεκηρύχθησαν τρεῖς ἱστορικοὶ καὶ λαογραφικοὶ διαγωνισμοί, χορηγοῦντος τοῦ κ. Εὐσταθίου Εὐγενίδου, φιλοπάτριδος καὶ φιλλιστορος ὁμογενοῦς, ὅστις τὰς καλὰς αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς Ἐπιστήμης διαθέσεις πολλακίς ποικίλως ἐξεδήλωσεν. Οἱ σχετικοὶ ὄροι τῆς προκηρῦξεως ὑπὸ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, χρονολογουμένης ἀπὸ 29 Ἀυγούστου 1912, ἔχουσιν ὡς ἐξῆς:

1) Προκηρύσσεται διαγωνισμὸς πρὸς συγγραφὴν Ἱστορίας καὶ Λαογραφίας τῆς Ῥαιδεστοῦ ἐπὶ βραβείῳ χιλίων δραχμῶν.

2) Προκηρύσσεται διαγωνισμὸς πρὸς συγγραφήν Ἱστορίας καὶ λαογραφίας τῆς Αἴνου ἐπὶ βραβείῳ χιλίων δραχμῶν.

3) Προκηρύσσεται διαγωνισμὸς πρὸς συγγραφήν Ἱστορίας καὶ Λαογραφίας τῆς Ἀδριανουπόλεως ἐπὶ βραβείῳ χιλίων δραχμῶν.

4) Οἱ συγγραφεῖς τῶν προκηρυσσομένων ἔργων θέλουσιν ἀποστείλει ταῦτα εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Πρωτανείας, καθαρῶς καὶ εὐαναγνώστως γεγραμμένα, ἀνωνόμως, μετὰ συνημμένου δελτίου ἐνσφραγίστου, φέροντος ἐνδοθεν μὲν τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως, ἔξωθεν δὲ ῥητὸν γεγραμμένον τὸ αὐτὸ καὶ ἐπὶ τοῦ χειρογράφου.

5) Τὰ χειρόγραφα τοῦ μὲν πρὸς συγγραφήν Ἱστορίας καὶ Λαογραφίας τῆς Ῥαιδεστοῦ διαγωνισμοῦ γίνονται δεκτὰ εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Πρωτανείας μέχρι τῆς 31^{ης} Ὀκτωβρίου 1913.

6) Τὰ τοῦ διαγωνισμοῦ πρὸς συγγραφήν Ἱστορίας καὶ Λαογραφίας τῆς Αἴνου γίνονται δεκτὰ εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ Πανεπιστημίου μέχρι τῆς 31^{ης} Ὀκτωβρίου 1914.

7) Τὰ δὲ χειρόγραφα τοῦ διαγωνισμοῦ πρὸς συγγραφήν Ἱστορίας καὶ Λαογραφίας τῆς Ἀδριανουπόλεως γίνονται δεκτὰ εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Πρωτανείας μέχρι τῆς 31^{ης} Ὀκτωβρίου 1915.

8) Τὰ χειρόγραφα ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἐπιστρέφονται.

Ἐπιτραπήτω δ' ὁμως νὰ παρατηρήσωμεν, διὰ οἱ συνιάξαντες τὰς προκειμένας προκηρύξεις ὡς καὶ τὰς τοῦ Σγυντείου καὶ Κοιτηρίου ἐλησμόνησαν νάναγράψωσιν ἐν αὐταῖς ἀναγκαῖαν τινὰ διασάφησιν: δῆλον διὰ ἂν ὁ ἀγὼν μόνον μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων περιορίζεται, ὡς π. χ. ὁ Ζαμπάκειος Ἀγὼν, ἢ δύνανται νὰ μετάρχωσιν αὐτοῦ καὶ ξένοι ἐπιστήμονες, ὅποτε καὶ αἱ γλῶσσαι, εἰς ἃς οἱ διαγωνιζόμενοι δύνανται νὰ γράψωσι τὰς πραγματείας αὐτῶν, ἔδει εἰς τὰς σχετικὰς προκηρύξεις νάναγραφῶσι.

Ἔρευναι καὶ ἐργασίαι ἐν Πάτμῳ.

Μνημονευτέαι καὶ ἐνταῦθα — πλὴν τῶν ἐργασιῶν τοῦ καθηγητοῦ κ. L. Bréhier (περὶ τῶν ἤδη ἐμνήσθημεν) — καὶ ἐκείναι τῶν κ. κ. Δ^ος Δημ. Καλλιμάχου, Δ^ος Paul Marc κοινῶς μετὰ τοῦ Δ^ος W. Hengstenberg, καὶ τέλος τοῦ Δ^ος Paul Maas, αἵτινες διαρκούντος τοῦ 1911 καὶ 1912 ἐπετελέσθησαν ἐν ταῖς Βιβλιοθήκαις καὶ Ἀρχεῖοις τῆς Πάτμου. Ὁ κ. Δ^ος Δημ. Καλλιμάχος, ἐξ Ἀλεξανδρείας, κατέγινεν ἰδίως περὶ τὴν μελέτην καὶ περιγραφὴν χειρογράφων μὴ περιλαμβανομένων ἐν τῇ Πατριακῆ Βιβλιοθήκῃ τοῦ μακαρίτου I. Σακκελλίωνος (Ἀθήνησι 1890) καὶ περὶ τὴν μελέτην ἐγγράφων διαφωτισόντων ἰδίᾳ τὰς σχέσεις μεταξὺ τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας καὶ τῆς ἱερᾶς μονῆς τῆς Πάτμου.

Οἱ κ. κ. Δ^ος Paul Marc καὶ Δ^ος W. Hengstenberg, ἀπεσταλμένοι τῆς Βασ. Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν τοῦ Μονάχου, ἠσχολήθησαν ἐπὶ ἑβδομάδας ὄλας περὶ τὴν φωτογράφησιν τῶν ἐν τοῖς ἀρχείοις τῆς ἱερᾶς μονῆς Πάτμου ἐναποκειμένων ἐγγράφων χάριν τοῦ παρασκευαζομένου Corpus τῶν Βυζαντιακῶν καὶ νοελληνικῶν γραμμμάτων καὶ πρὸς τούτους ἠσχολήθησαν ἐπι-

μελῶς περὶ τὴν φωτογράφησιν τμημάτων ἐκλεκτῶν τινῶν κωδίκων, οἵτινες εἴτε ὡς παλαιογραφικὰ εἴτε ὡς καλλιτεχνικὰ μνημεῖα ἐνδιαφέρουσιν ἡμᾶς. Δυστυχῶς τινὲς τῶν φωτογραφικῶν πλακῶν τῆς συλλογῆς ταύτης τῶν κ. κ. *L^o* P. Marc καὶ *L^o* Hengstenberg ἐκ τυχαίων περιστατικῶν κατεστράφησαν εἴτε ἐφθάρησαν, ὥστε νὰ μὴ εἶναι δυνατὸν νὰ ἐκδοθῶσιν ἐξ αὐτῶν φωτογραφικὰ ἀποτυπώματα.

Τέλος αἱ ἐργασίαι τοῦ κ. Paul Maas, τοῦ γνωστοῦ ὑφηγητοῦ τῆς κλασικῆς καὶ Βυζαντιακῆς φιλολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τοῦ Βερολίνου, ἀπέβλεπον κυρίως εἰς τὴν ἀντιβολὴν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 706 Πατριακοῦ κώδικος (τῆς IB' ἑκατονταετηρίδος) χάριν τῆς προσεχοῦς ἐκδόσεως τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Γρηγορίου Νύσσης ὑπὸ τοῦ κ. Georgio Pasquali (ἐκ Göttingen). Ὁ κ. *L^o* Paul Maas ὑπεστηρίχθη ὀλίκως διὰ τὴν ἐκδρομὴν αὐτοῦ μέχρι Πάτμου ὑπὸ τοῦ κληροδοτήματος τοῦ καθηγητοῦ Wilamowitz. Ἐκ τῆς πατριακῆς αὐτοῦ ἐργασίας ταύτης προῆλθεν ἡ ἔξοχος ἐργασία τοῦ κ. *L^o* Maas: Zu den Beziehungen zwischen Kirchenvätern und Sophisten, ἣς τὸ πρῶτον μέρος φέρει τὸν τίτλον: Drei neue Stücke aus der Korrespondenz des Gregorios von Nyssa καὶ τὸ δεύτερον: Der Briefwechsel zwischen Basileios und Libanios. Ἡ κατ' ἔξοχὴν ἐνδιαφέρουσα ἐργασία αὕτη ἐδημοσιεύθη ἤδη ἐν τοῖς Sitzungsberichte der K. Preussischen Akademie der Wissenschaften, 1912, XLIII καὶ XLIX, σελ. 988—909, 1112—1126 (Sitzung der philosophisch-historischen Klasse vom 31. Oktober und 28. November 1912).

Πάντες οἱ τελευταίως ἐργασθέντες ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῆς Πάτμου μετ' ἐνθουσιασμοῦ ἀναφέρουσι τὴν προθυμίαν τῶν ἐκεῖ ἀσκουμένων πατέρων, ὅπως ἀνοίξωσι τὰς βιβλιοθήκας καὶ ἀρχεῖα καὶ σκευοφυλάκια αὐτῶν εἰς τοὺς τυχόν προτιθεμένους τὴν μελέτην αὐτῶν ἐπιστήμονας. Τοῦτο βεβαίως εἶναι ἐν εὐδοίῳ σημεῖον διὰ τὴν νέαν ἀντίληψιν τῶν πραγμάτων, ἡ ὅποια ἐπ' ἐσχάτων παρατηρεῖται μεταξὺ τῶν μοναστικῶν κοινοτήτων τῆς Ἀνατολῆς. Ἐν τέλει ὁμως ὀφειλομέν νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι τὸ τελευταίως, ὡς μανθάνομεν, ληφθὲν μέτρον ὑπὸ τῆς ἀδελφότητος τῶν Πατμίων πατέρων, ὅπως δῆλον ὅτι εἰς τὸ μέλλον ἀπαγορεύεται ἡ φωτογράφησις τῶν χειρογράφων καὶ τῶν λοιπῶν κειμηλίων αὐτῶν, τὸ μέτρον τοῦτο εἶναι ἀντεπιστημονικὸν καὶ κακόζηλος μίμησις, ὡς ἐπληροφορήθημεν, τῶν ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τοῦ Σινᾶ ἤδη ἀπὸ ἐτῶν ἀποφασισθέντων. Ἄς εὐχηθῶμεν, ὅτι ἐν προσεχῇ μέλλονται αἱ τοιαῦται ἀπαγορεύσεις θέλωσιν ἀρθῆναι πρὸς μέγα ὄφελος τῆς Ἐπιστήμης καὶ πρὸς τιμὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὁρθοδόξου Μοναχισμοῦ.

Συλλογὴ Ἑλληνικοῦ Λαογραφικοῦ ἱλικοῦ ἐκ Βυζαντιακῶν κειμένων καὶ μνημείων.

Ἡ γενικὴ σύνοδος τοῦ ἐν Ἀθήναις κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ παρελθόντος XVI συνεδρίου τῶν Ὁριενταλιστῶν μεταξὺ τῶν ἄλλων εὐχῶν, ὡς τοῦτο ἐξέφρασεν, ὑπέρξεν, ὡς ἤδη ἀνωτέρω (σ. 336) ἀνεγράψαμεν, ὅπως ἡ Ἑλληνικὴ Λαογραφικὴ Ἑταιρεία Ἀθηρῶν ἀναλάβῃ ἐν συνδέσμῳ καὶ ἐν συνεννοήσει

καὶ πρὸς ἄλλους λογίους, οἵτινες τυχὸν δὲν ἀποτελοῦσι μέλη τῆς ἐταιρείας ταύτης, τὴν συστηματικὴν συναγωγὴν τοῦ ὑλικοῦ, ὅπερ πρὸς τὴν ἑλληνικὴν λαογραφίαν σχετίζεται καὶ ἐν βυζαντιακοῖς κειμένοις καὶ μνημείοις παραδεδομένον εἶναι. Βεβαίως αὐτονόητον εἶναι πόσον σημαντικὸν δύναται νὰ καταστῇ τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο, ἐὰν λάβῃ τὴν κατάλληλον διεύθυνσιν καὶ εὖρη προθύμους τοὺς ἐργάτας, τοὺς δυναμένους πρὸς ἐπιτέλειαν αὐτοῦ νὰ συμβάλωσι. Διὰ περαιτέρω καθέκαστα ἰδὲ „Λαογραφίαν“ τοῦ 1909, σ. 10—14, ἐνθα ἐκτίθενται ἡ ἔννοια τῆς Λαογραφικῆς ἐπιστήμης καὶ αἱ μέθοδοι, ὡς αὕτη μετέρχεται διὰ πληροφορίας ἀπευθυντέον πρὸς τὸν καθηγητὴν καὶ πρόεδρον τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφικῆς Ἑταιρείας κ. Νικολ. Γ. Πολίτην, Ὀδὸς Μητροπόλεως 36, εἰς Ἀθήνας. Πρὸς ἔκδοσιν τοῦ συλλεχθησομένου ὑλικοῦ κατηρτίσθη ἐπιτροπὴ ἀποτελουμένη ἐκ τῶν κ. κ. August Heisenberg (Μόναχον), D. C. Hesseling (Leiden), Hubert Pernot (Παρίσιον), Σπυρ. Π. Λάμπρου, Νικ. Γ. Πολίτου, Χρίστου Τσοῦντα, Σίμου Μενάρδου, Ἀδαμαντίου Ἀδαμαντίου, Σωκράτους Κουγέα (ἐν Ἀθήναις). Ἀλλὰ διατὸ λόγοι τινὲς ἐξαιρέτως δυνάμενοι νὰ συνεργασθῶσι περὶ τὴν ἔκδοσιν καὶ ἐπεξεργασίαν τοῦ λαογραφικοῦ τούτου ὑλικοῦ δὲν ἀποτελοῦσι μέλη τῆς εἰρημένης ἐπιτροπῆς; π. χ. οἱ κ. κ. Γεώργιος Χατζηδάκις, Κωνστ. Ζησίου, Ἰωάννης Σβορώνος ἐν Ἀθήναις, οἱ κ. κ. Paul Maas ἐν Βερολίῳ, C. Jireček ἐν Βιέννῃ, A. Thumb ἐν Στρασβούργῳ, K. Dieterich ἐν Λειψίῳ, Συνόδης Παπαδημητρίου ἐν Ὀδησσῷ, Μανουὴλ Γεδεών ἐν Κωνσταντινουπόλει.

Μέριμναι περὶ τῶν ἀρχαιοτήτων Μακεδονίας.

Ἄμα τῇ καταλήψει τῶν Μακεδονικῶν ἐπαρχιῶν ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ παραχρῆμα ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἔγνω, ὅπως φροντίσῃ περὶ τῆς περισυλλογῆς, καταγραφῆς καὶ συντηρήσεως τῶν ἀρχαίων καὶ βυζαντιακῶν ἀρχαιοτήτων τῶν ἐπαρχιῶν τούτων, ἀναθεῖσα εἰς τὸν ἔφορον κ. Ἄπ. Ἀρβανιτόπουλον τὴν ἐποπτεῖαν καὶ μελέτην τῶν ἀρχαιοτήτων τῆς Νοτίου Μακεδονίας, εἰς δὲ τὸν ἔφορον κ. Γεώργιον Οἰκονόμον τὴν ἐποπτεῖαν τῶν ἀρχαιοτήτων Θεσσαλονίκης καὶ τῆς πέριξ χώρας.

Κατὰ τὰς ἀνακοινώσεις τοῦ κ. Ἀρβανιτοπούλου μεταξὺ τῶν ἄλλων ἀρχαιοτήτων, τὰς ὁποίας συνέλεξεν ἐν Ἑλλάσῳνι, Αἰκατερίνῃ, Κοζάνῃ καὶ Βεῤῥβοῖᾳ, συγκαταλέγονται καὶ πολλὰ ἐνδιαφέροντα μνημεῖα τῶν χριστιανικῶν καὶ βυζαντιακῶν χρόνων, ἐν οἷς ἀξιόλογον ἀνάγλυφον τῆς Παναγίας, περὶ οὗ ὑπισχνεῖται ἐν καιρῷ νὰνακοινώσῃ τὰ δέοντα. Τὸν κ. Ἀρβανιτόπουλον κατὰ πολλὰ ἐβοήθησε περὶ τὰς συλλογὰς καὶ ἐρεῦνας ταύτας ὁ συνάδελφος αὐτοῦ κ. Νικόλαος Παπαδάκις, ὑπερετῶν ὡς ἐθελοντῆς ἐν τῷ Μακεδονικῷ στρατῷ.

Ὁ κ. Γεωργ. Οἰκονόμος ἐν Θεσσαλονίκῃ μεταξὺ τῶν ἄλλων ἐστρεψε τὴν προσοχὴν αὐτοῦ καὶ περὶ τὴν συντήρησιν τῆς περιφήμου βασιλικῆς τοῦ

Ἁγίου Δημητρίου καὶ τῶν λοιπῶν βυζαντιακῶν ἐκκλησιῶν τῆς αὐτῆς πόλεως. Περὶ τῆς συστηματικῆς συντηρήσεως τῶν βυζαντιακῶν μνημείων Θεσσαλονίκης γίνεται ἤδη σοβαρὰ σκέψις καὶ περὶ τὸ θέμα τοῦτο ἀπὸ μὲν ἀσχολεῖται ὁ Μακεδὼν ἀρχιτέκτων κύριος Ἀριστοτέλης Ζάχος, βαθὺς γνώστης τῆς βυζαντιακῆς ἀρχιτεκτονικῆς.

Καταγραφαὶ ἀρχαιοτήτων Θάσου.

Ἐν τῇ ἐσχάτῳ ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου καταληφθεῖσα νήσω ταύτῃ ἐνεργοῦσιν ἀνασκαφὰς οἱ Γάλλοι ἀρχαιολόγοι κ. κ. Picard καὶ Avezou. Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἅμα τῇ καταλήψει ἀπέστειλεν ἐπόπτην τῶν ἀνασκαφῶν τούτων τὸν κ. Γεώργιον Σωτηριάδην, πρῶην ἔφορον ἀρχαιοτήτων καὶ ἤδη καθηγητὴν τοῦ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Ὁ κ. Σωτηριάδης περισυνέλεξεν καὶ κατέγραψε τὰς ἐν Θάσῳ ἀρχαιότητας καὶ κατήρτισε πρόχειρον μουσεῖον αὐτῶν. Ὡς μανθάνομεν μεταξὺ τῶν ἀρχαιοτήτων τούτων περιλαμβάνονται καὶ βυζαντιακὰ μνημεῖα.

Καταγραφαὶ ἀρχαιοτήτων Χίου.

Ὁ διοικητικὸς ἐπίτροπος τῆς νήσου ταύτης, ἦτις ἐπίσης ὑπὸ τοῦ νικηφόρου Ἑλληνικοῦ στόλου καὶ στρατοῦ κατελήφθη, διέταξε τὴν συμφώνως πρὸς τοὺς Ἑλληνικοὺς νόμους καταγραφὴν τῶν κατὰ τὴν νήσον ἰδιωτικῶν συλλογῶν ἀρχαιοτήτων. Ἡδὴ κατεγράφη ἡ πλουσία συλλογὴ τοῦ κ. Κανελλάκη περιέχουσα καὶ χριστιανικὰς, βυζαντιακὰς καὶ φραγκικὰς μεσαιωνικὰς ἀρχαιότητας.

Δύο Ἑλληνικοὶ πάπυροι

ἐκ Κροκοδειλονπόλεως τῆς Αἰγύπτου προερχόμενοι ἀπεστάλησαν εἰς τὴν Ἀρχαιολογικὴν Ἐταιρείαν Ἀθηνῶν ὑπὸ τοῦ ἐν Σύμῃ κ. Δημοσθένους Χαβιαρᾶ καὶ πρόκεινται νὰ ἐκδοθῶσι προσεχῶς ὑπὸ τοῦ κ. Νικήτα Χαβιαρᾶ μετὰ τινων διαφόρων ἀναγνώσεων καὶ παρατηρήσεων τοῦ κ. Σωκρ. Κουγέα ἐν τῇ Ἀρχαιολογικῇ Ἐφημερίδι. Ἐκ τῶν παπύρων τούτων ὁ μὲν εἶναι ἐπιστολὴ τοῦ 179 μ. Χ, ὁ δὲ ἐγκλητήριον ἀχρόνιστον γράμμα.

Σχεδιαζόμενα Βυζαντιολογικὰ ἰδρύματα ἐν Θεσσαλονίκῃ.

Καθ' ἃ ἀναγράφεται ἐν τῷ „Ἐμπρὸς“ τῆς 28 Ἀπριλίου 1913 ἡ Α. Υ. ὁ Πρίγκιψ Νικόλαος, στρατιωτικὸς Διοικητῆς Θεσσαλονίκης, ἀνεκοίνωσεν, ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις σκέπτεται, ἵνα ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἰδρῶσιν μέγα Μουσεῖον Βυζαντιακῶν ἀρχαιοτήτων· ἐπίσης σχολὴν πρὸς προαγωγὴν τῶν

βυζαντιακῶν σπουδῶν μετὰ σχετικῆς δημοσίας βιβλιοθήκης· τέλος προανήγγειλεν ἡ Α. Ὑ. ὁ πρίγκιψ Νικόλαος τὴν προσεχῆ ἔναρξιν ἀρχαιολογικῶν ἀνασκαφῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ τῇ περιοικίδι.

Μελέται περὶ τῶν Βυζαντιακῶν μνημείων Θεσσαλονίκης.

Εὐχαρίστως ἀναγγέλλομεν, ὅτι πλήν τοῦ κ. Ἀριστ. Ζάχου (ιδὲ ἀνωτέρω σ. 348) καὶ ὁ γνωστὸς ἐν Ἀθήναις ζωγράφος κ. Στέφανος Ξενόπουλος προέβη εἰς μελέτας ἀφορώσας εἰς τὴν γραφικὴν τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ ναῶν. Ἐπίσης ὁ ἀρχιτέκτων κ. Εὐγένιος, εἰς ὃν ὀφείλεται ἡ ἐπ' ἐσχάτων γενομένη ἀναστήλωσις τῶν ναῶν τοῦ Μυστρᾶ καὶ τοῦ Δαφνίου, μελετήσας ἀπὸ ἀρχιτεκτονικῆς ἐπόψεως τὰ μνημεῖα Θεσσαλονίκης ἀναγγέλλει τὴν προσεχῆ δημοσίευσιν τῶν πορισμάτων τῶν μελετῶν αὐτοῦ τούτων.

Ἀρχαιολογικαὶ Διαλέξεις ἐν Ἰωαννίνοις.

Ὁ ἀρχαιολόγος κ. Ἀλέξανδρος Φιλαδελφεύς, ὑφηγητὴς τῆς Ἀρχαιολογίας ἐν τῷ Ἀθήνησι Πανεπιστημίῳ, ἐποιήσατο τῇ 2 Ἰουνίου ἐπιστημονικὴν διάλεξιν περὶ τῶν βυζαντιακῶν μνημείων τῆς Ἠπείρου, δικαίως ἐξάρας τὴν σπουδαιότητα τὴν ὅποίαν ταῦτα διὰ τὴν μελέτην τῆς Βυζαντιακῆς τέχνης κέκτηνται. Ὁ κ. Φιλαδελφεύς προέτεινεν ἐν τέλει τὴν σύστασιν μεγάλης ἐιδικῆς ἐπιτροπῆς πρὸς περισυναγωγὴν τῶν ἐν μοναῖς, ἐκκλησίαις καὶ ἄλλοις ἰδρύμασι τῆς Ἠπείρου διεσπαρμένων κειμηλίων τῆς βυζαντιακῆς μικροτεχνίας.

Ἀνασκαφαὶ καὶ ἔρευναι ἐν Ἠπείρῳ.

Κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας Ἀθηνῶν καὶ ἐγκρίσεως τῆς Γενικῆς Διοικήσεως Ἠπείρου ἀρχονται μεγάλαι ἀνασκαφαὶ κατὰ τὰ εἰρήπεια τῆς Νικοπόλεως παρὰ τὴν Πρέβεζαν. Τὰς ἀνασκαφὰς ταύτας, αἰτινες καὶ διὰ τὰ βυζαντιακὰ πράγματα οὐχὶ ἄκαρποι προμηνύονται, θέλει διευθύνει ὁ κ. Ἀλέξανδρος Φιλαδελφεύς. Ὁ αὐτὸς χάριν ἀρχαιολογικῶν καὶ μεσαιωνοδιφικῶν ἐρευνῶν περιηγήθη τὰ βόρεια τῆς Ἠπείρου καὶ δὴ τὴν κατὰ τὸ Τεπελένιον χώραν.

Μία Προκήρυξις τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἑταιρείας τῆς Ἑλλάδος.

Ὑπὸ χρονολογίαν 19 Δεκεμβρίου 1912 ὁ πρόεδρος τῆς Ἑταιρείας ταύτης κ. Ι. Ν. Μπότσης ἐξέδωκε προκήρυξιν, δι' ἧς παρακαλεῖ πάντας τοὺς δυναμένους νάποστείλωσιν εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις Μουσεῖον αὐτῆς ἀντι-

κείμενα ἀναφερόμενα εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν ἐσχάτως ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ καταλειφθεῖσων χωρῶν. Ἐπίσης κατὰ τὴν αὐτὴν προκήρυξιν καὶ λάφυρα καὶ ἄλλα ἀναμνηστήρια τοῦ τελευταίου Βαλκανικοῦ πολέμου ἔσονται εὐγνωμόνως δεκτὰ ὑπὸ τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἐταιρείας τῆς Ἑλλάδος.

Ἐπιτροπαὶ ἐπὶ τῶν τοπωνυμικῶν τῆς Ἑλλάδος.

Κατὰ τὸ 1909 ὁ τότε ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν τῆς Ἑλλάδος κ. Νικολάος Δεβίδης καθήρτισε ἐπιτροπὴν χάριν „γενικωτέρας τινὸς καὶ συστηματικῆς ἐργασίας πρὸς μὲρφωσιν πλήρους καὶ ἑλληνοπρεποῦς γεωγραφικῆς ὀνοματοθεσίας τῆς Ἑλλάδος“. Τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης μετέσχον τότε πολλοὶ ἀρχαιολόγοι, ἱστοριοδίφαι καὶ ἄλλοι λόγοι τῶν Ἀθηνῶν, οἵτινες μετὰ ἐπανειλημμένας συσκέψεις καὶ ὑπομνήματα πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν ὑπέβαλον περὶ τῶν ἀρχῶν, καθ' ἃς τυχὸν τινὰ τῶν τοπωνυμικῶν τῆς Ἑλλάδος δεόν' νὰ ἀλλάξθῶσιν, ἀντικαθιστώμενα ὑπὸ μᾶλλον εὐφώνων καὶ ἑλληνικωτέρων. Ἐπ' ἐσχάτων μετὰ τὴν ἐπέκτασιν τῶν ὁρίων τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου, ἡ Κυβέρνησις αὐτοῦ καθήρτισεν ἑτέραν μεγάλην ἐπιτροπὴν, ἣτις θάποφασίσῃ περὶ τοῦ μεταβαπτισμοῦ τῶν κακοφώνων, κακεμφάτων καὶ μὴ τυχὸν ἑλληνικῶν τοπωνυμῶν τῶν νέων ἐπαρχιῶν τῆς Ἑλλάδος. Εἰσηγητὴς ἐν τῇ ἐπιτροπῇ ταύτῃ, ἣς μετέχουσι πλεῖστοι τῶν Ἑλλήνων ἀρχαιολόγων καὶ ἱστορικῶν, εἶναι ὁ κ. Βασίλειος Λεονάρδος, τμηματάρχης τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ τμήματος ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως, πρὸς ὃν δεόν' νὰ πευθύνωνται αἱ συμβολαὶ καὶ ἀνακοινώσεις τῶν δυναμένων νὰ ὑποβοηθήσῃσι τὸ ἔργον τῆς προκειμένης ἐπιτροπῆς. Πολλοὶ ἤδη λόγοι — καθ' ἃ πληροφροῦμεθα — ἀπέστειλαν ἤδη τοιαύτας συμβολάς. Δέον καὶ ἐνταῦθα νὰ σημειωθῇ, ὅτι καὶ ἡ ἐπ' ἐσχάτων συσταθεῖσα ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῶν τοπωνυμικῶν τῆς Νέας Ἑλλάδος εἶναι τῆς ὕμοσος ἀρχῆς, ὅτι δεόν' ν' ἀντικατασταθῶσι μόνον αἱ βαρβαρικαὶ καὶ ξενόφωνοι τοπωνυμιαί, αἵτινες οὐδεμίαν τυχὸν σχέσιν πρὸς τὰς ἱστορικὰς ἀναμνήσεις ἔχουσι, τὸνναντιον δὲ νὰ διατηρηθῶσιν, ἅτε ἐπίσης ἱστορικὰ μνημεῖα ὄντα, αἱ τοπωνυμιαὶ ἐκεῖναι, αἱ ὁποῖαι σχετίζονται πρὸς γεγονότα τῆς Βυζαντιακῆς ἱστορίας καὶ τῆς καθ' ὅλον μεσαιωνικῆς παραδόσεως, ἔστω καὶ ἂν αἱ τοπωνυμιαὶ αὗται εἶναι κακῆχοι καὶ κακέμφοτοι.

Διαμαρτυρίαι τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας Ἀθηνῶν.

Βεβαιοῦται, ὅτι ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ Ἱταλικοῦ στρατοῦ κατειλημμένων νήσων τοῦ Αἰγαίου καὶ πρὸ παντὸς ἐκ τῆς Ρόδου αἱ προσωριναὶ Ἱταλικά ἀρχαί, καθήμερινῶς ὡς ἔπος εἰπεῖν, ἐξάγουσιν ἀρχαιότητας, ἐν οἷς καὶ χριστιανικὰς καὶ μεσαιωνικὰς, καὶ ἀποστέλλουσιν αὐτὰς εἰς Ἱταλίαν, ὅπως ἐκεῖ —

φευ! — κοσμήσωσι τὰ ἑλληνικὰ ταῦτα κειμήλια, ἀποξενούμενα τῆς Πατρῶν αὐτῶν γῆς, τὰ διάφορα Ἴταλικὰ μουσεῖα. Ἐπὶ τούτοις ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία Ἀθηνῶν, συνελθοῦσα εἰς ἑκτακτον συνεδρίασιν λήγοντος τοῦ Ἀπριλλίου τοῦ 1913, ἀπεφάσισεν, ὅπως διαμαρτυρηθῆ ἑνώπιον τοῦ διεθνοῦς ἐπιστημονικοῦ κόσμου διὰ τὰς ἀνηκούστους ταύτας συλήσεις. Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος τῆς Ἑταιρείας ταύτης καθηγητῆς κ. Γεώργιος Μιστριώτης ἐδημοσίευσεν τῆ 25 Ἀπριλλίου 1913 ἀνοικτὴν ἐπιστολὴν ἐπὶ τῷ γεγονότι τούτῳ, ἐν ἣ ἐπιστολῇ ἀναγινώσκεται: „Αἱ ἀρχαιότητες δὲν ἀνήκουσι τῷ Ἴταλικῷ στρατῷ, ἀλλὰ τῇ κοσμοκρατορίᾳ τῆς Ἐπιστήμης, ἡ δὲ σύλησις τούτων κατασχύνει οὐχὶ τοὺς συλωμένους. Δὲν διατίθῃσι μὲν ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία ναυτικὰς δυνάμεις πρὸς διακώλυσιν τοῦ ὀνειδίου τούτου, ἀλλ' ἡ διαμαρτυρία ἐπιστημονικῆς Ἑταιρείας εἶναι ἱκανή, ἵνα ἐγείρῃ τὴν ἀγανάκτησιν τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου καὶ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν τῶν ἀνωτέρω ἀρχῶν τῆς πατρίδος τοῦ Γαριβάλδη καὶ τοῦ Καβούρ.“ Καθ' ἃ μανθάνομεν καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς Ἰταλίας ἠκούσθησαν φωναὶ διαμαρτυρίας κατὰ τῶν συλήσεων τούτων τῶν ἀρχαιοτήτων τῶν διαφόρων Ἰταλοκρατουμένων νήσων τοῦ Αἰγαίου.

Τὰ φραγκικὰ οἰκόσημα τῆς Καλύμνου.

Ὁ Ἀ^ο κ. Ἰωάννης Ζερβὸς ἀπέστειλεν ἡμῖν ἀνακοινώσεις περὶ διαφορῶν φραγκικῶν οἰκοσήμων, ἅτινα εἶναι ἐγκεκολλημένα ἐπὶ τοῦ κάστρου τῆς Καλύμνου. Τὰ ἐνδιαφέροντα ταῦτα μνημεῖα θέλω δημοσιεύσει προσεχῶς μετὰ σχετικοῦ ὑπομνήματος.

Ἐκδρομὴ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας Ἀθηνῶν.

Κατὰ τὸ τελευταῖον δεκαήμερον τοῦ Μαΐου ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία Ἀθηνῶν προουκῆρξε μεγάλην ἀρχαιολογικὴν ἐκδρομὴν ἀνὰ τὰς ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ ἐσχάτως καταληφθείσας χώρας καὶ δὴ εἰς Θεσσαλονίκην, Χίον, Ψαρῶνά, Λέσβον, Σάμον, ὡς καὶ εἰς Κρήτην. Τῆς ἐκδρομῆς μετέσχον πλεῖστα μέλη τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ἑταιρείας ἡγουμένου τοῦ προεδρεύοντος ταύτης κ. Γεωργίου Μιστριώτου, ἐπιτίμου καθηγητοῦ τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν, περιστοιχουμένου ὑπὸ τινῶν τῶν συμβούλων τῆς αὐτῆς Ἑταιρείας καὶ τοῦ ὑφηγητοῦ τῆς Ἀρχαιολογίας κ. Ἀλεξάνδρου Φιλαδέλφους. Σκοπὸς τῆς ἐκδρομῆς ἦτο ὁ καθορισμὸς τῶν τόπων, ὅπου ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία Ἀθηνῶν θὰ διενεργήσῃ ἰδίαις αὐτῆς δαπάναις ἀνασκαφὰς καὶ ἄλλας ἐρεῦνας. Ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐποιήσατο διάλεξιν ὁ καθηγητῆς κ. Γ. Μιστριώτης περὶ τῆς ἱστορίας τῆς Μακεδονικῆς πρωτευούσης κατὰ τοὺς ἀρχαίους καὶ τοὺς μεσαιωνικοὺς χρόνους. Ἐπίσης ὁ αὐτὸς καθηγητῆς ὠμίλησεν ἐν Ψαρῶσι καὶ ἐν τῇ πόλει τῆς Χίου.

Νέος πρόεδρος τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Συμβουλείου τῆς Ἑλλάδος.

Ὡς γνωστόν, ἀπὸ δύο καὶ πλέον ἤδη ἐτῶν ἐν Ἑλλάδι ἡ λεγομένη Γενικὴ Ἐφορὰ τῶν Ἀρχαιοτήτων δὲν ὑφίσταται πλέον καταργηθεῖσα διὰ τοῦ ὑπὸ στοιχεῖα ἸΦΝ νόμου. Ἄντ' αὐτῆς ἐγκατέστη ἐν τῷ Ὑπουργεῖῳ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως πολυμελὲς συμβούλειον διέπον τὰ ἀρχαιολογικὰ πράγματα τῆς Ἑλλάδος. Οὐδεμίαν ἀπόφασιν δύναται τὰ λάβῃ τὸ Ὑπουργεῖον περὶ τῶν ἀρχαιολογικῶν τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, ἂν δὲν ἐρωτηθῇ καὶ ἀποφανθῇ καταλλήλως τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Ἀρχαιολογικὸν Συμβούλειον, οὗτινος μέλος διαρκῆς ἀποταλεῖ καὶ ὁ ἐφορος τῶν χριστιανικῶν, Βυζαντιακῶν καὶ ἱστορικῶν (μέχρι τῆς ἐγκαθιδρύσεως τῆς ἐν Ἑλλάδι βασιλείας) μνημείων. Ὁ πρόεδρος τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Συμβουλείου κατέχει τὴν ἀρχὴν ἐπὶ δύο ἔτη, τοῦτον δὲ ἀποχωροῦντα μετὰ τὸ πέρασ τῆς διετοῦς ἀρχῆς διαδέχεται κατὰ νόμον ὁ ἐκάστοτε ἀντιπρόεδρος. Ἀπὸ τοῦ θέρους τοῦ 1912 τὴν προεδρείαν τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος Συμβουλείου κατέχει ὁ κ. Ἰωάννης Σβορώνος, ὁ πολυμαθὴς διευθυντὴς τοῦ Ἐθνικοῦ Νομισματικοῦ Μουσείου Ἀθηνῶν καὶ ὁ ἐκ τῶν ἀντιπροέδρων τῆς Βυζαντιολογικῆς Ἐταιρείας Ἀθηνῶν.

Οἱ αἰδεσ. κ. κ. Louis Petit καὶ Χρυσόστομος Παπαδόπουλος,

οἱ δύο γνωστότατοι μεταξὺ τῶν Βυζαντιολογούντων λόγιοι, ἀποκατεστάθησαν ὀριστικῶς ἐν Ἀθήναις. Ὁ μὲν αἰδεσ. κ. Louis Petit, ὁ πολύτιμος τῶν „Βυζαντινῶν Χρονικῶν“ συνεργάτης, ἀξίως τῆς ἐπιστημονικῆς αὐτοῦ περιωπῆς καὶ τῶν ἄλλων ἀρετῶν αὐτοῦ προηχειρίσθη ἀρχιεπίσκοπος τῶν καθολικῶν ἐν Ἀθήναις καὶ καθ' ὅλου παπικὸς βικάριος τῶν ἐν Ἑλλάδι καθολικῶν. Εὐελπιστοῦμεν, ὅτι ὁ αἰδεσμι. ἀρχιεπίσκοπος ἐν τῷ Ἀθηναϊκῷ περιβάλλοντι, ὅπερ τόσον τὰς ἐπιστημονικὰς σπουδὰς εὖ νοεῖ, δὲν θέλει παύσει προάγων τὰς ἡμετέρας σπουδὰς διὰ τῶν ἀξιολογητῶν αὐτοῦ συμβολῶν, καίπερ περιβεβλημένους πολύμοχθον καὶ πρακτικώτερον ἀξίωμα.

Ὁ δ' ἀρχιμανδρίτης κ. Χρυσόστομος Παπαδόπουλος, ὁ δεξιὸς ἱστοριογράφος τῆς ἐκκλησίας τῶν Ἱεροσολύμων, διωρίσθη διευθυντὴς τῆς ἐν Ἀθήναις Ῥιζαρίου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς. Μετὰ χαρᾶς χαιρετιζόμεν τὴν ἐν Ἀθήναις ἀποκατάστασιν τοῦ λογιωτάτου συναδέλφου καὶ ἔχομεν δι' ἐλπίδος, ὅτι μίαν ταχέως θὰ εὐρεθῶμεν εἰς τὴν εὐχάριστον θέσιν νάναγγελλωμεν τὴν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν ἐκλογὴν αὐτοῦ ὡς καθηγητοῦ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας, δι' ὃ μάθημα κατ' ἀκολουθίαν τῆς μακροχρονίου αὐτοῦ καὶ εὐδοκίμου ἐπιστημονικῆς δραστηριότητος εἶναι ἀναντιρρήτως ὁ μόνος ἐνδεδειγμένος.

Μαθήματα Νεοελληνικῆς Φιλολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῶν Παρισίων.

Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις, ἣτις ἐν προγενεστέροις χρόνοις μετὰ περισσῆς ἐλευθεριότητος καὶ τὸ ἐν Μονάχῳ ὑπὸ τοῦ αἰοιδίμου καθηγητοῦ Krumbacher ἰδρυθὲν φροντιστήριον τῆς Μέσης καὶ Νέας Ἑλληνικῆς Φιλολογίας καὶ ἠθικῶς καὶ ὑλικῶς ἐτι ὑπεστήριξεν, ἀπεφάσισε τὴν ἰδίαις αὐτῆς δαπάναις ἰδρῶσιν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῶν Παρισίων „Cours de langue et littérature grecque moderne“, ὅπερ ἀνετέθη εἰς τὸν διακεκριμένον γλωσσολόγον καὶ νεοελληνιστὴν κ. Hubert Pernot. Χαιρετίζομεν μετὰ χαρᾶς τὸ γεγονός τοῦτο καὶ λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν τὴν περὶ τὰ μέσα καὶ νέα ἑλληνικὰ πράγματα ἐπιστημονικότητα τοῦ κ. Pernot πεποιθάμεν, ὅτι τὰ ἐν τῷ Παρισινῷ Πανεπιστημίῳ μαθήματα αὐτοῦ θὰ ἐπιφέρωσι τὰ ἀποτελέσματα ἐκεῖνα, αἵτινα δικαίως ἀναμένομεν.

Ἀσχήσεις περὶ τὴν Μεσαιωνικὴν Διμῶδη Ἑλληνικὴν ἐν Βερολίῳ.

Ὁ κ. Δ^ρ Ἰωάννης Καλιτσονάκις, ἀπὸ ἐτῶν ἤδη εὐδοκίμως τὴν νέαν Ἑλληνικὴν διδασκῶν ἐν τῷ „Seminar für orientalische Sprachen“ τοῦ Βερολίνου, προκλήρωσε διὰ τὸ θερινὸν ἐξάμηνον τοῦ 1913 μεταξὺ τῶν ἄλλων καὶ: Übungen im Verständnis mittelgriechischer Texte (κατὰ τετάρτην καὶ Σάββατον 12—1 μ. μ.). Καὶ κατὰ προγενέστερα ἔτη ὁ φιλότιμος οὗτος Ἕλληρ ἐπιστήμων ἠρμήρευσε ἐν τῷ αὐτῷ φροντιστηρίῳ μεσαιωνικὰ διμῶδη Ἑλληνικὰ κείμενα.

Μεταβολαὶ ἐν τῇ Γαλλικῇ Ἀρχαιολογικῇ Σχολῇ Ἀθηνῶν.

Εἶναι γνωσταὶ αἱ μεγάλαι ὑπηρεσίαι, αἷς τὸ ἴδρυμα τοῦτο παρέσχεν εἰς τὰς Βυζαντιακὰς Σπουδὰς. Ἀρκεῖ νὰ ὑπενθυμίσωμεν, ὅτι παλαιοὶ τῶν ἀντὶ τοῦ ὑπῆρξαν ἐπιφανέστατοι Βυζαντιολόγοι ὅποιοι οἱ κ. κ. Bayet, Diehl, Millet, Laurent, Grégoire. Ἡ Γαλλικὴ Ἀρχαιολογικὴ Σχολὴ Ἀθηνῶν ἐστράφη ἰδιαίτερος πρὸς τὴν ἔρευναν τῶν Βυζαντιακῶν μνημείων τῆς Ἑλλάδος, συστηματικώτερον ἀπὸ τοῦ ἔτους 1895 διευθύνοντος τοῦ ἐπιφανοῦς ἐρευνητοῦ τῶν Δελφῶν καὶ τῆς Ἀήλου κ. Th. Homolle. Ἦτιον φίλος τῶν Βυζαντιακῶν σπουδῶν ἀνεδείχθη ὁ διάδοχος τούτου κ. M. Holleaux, ὅστις τὸ ὑπ' αὐτὸν ἴδρυμα ἐπεχειρεῖ νὰ στρέψῃ ἀπολύτως πρὸς τὰ κλασσικὰ καὶ τὰ προβυζαντιακὰ· ἂν καὶ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῆς διευθύνσεως αὐτοῦ μέλος τῆς Γαλλικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς ὑπῆρξεν ὁ ἤδη ἐν Βρυξέλλαις καθηγητῆς κ. H. Grégoire, ὁ τὸσον γνωστὸς ἐκ τῶν περὶ τὰ βυ-

ζαντιακά σπουδαίων εργασιών του. Ἀποχωρήσαντος τῆς διευθύνσεως τῆς Σχολῆς τοῦ κ. M. Holleaux διωρίσθη ἀντ' αὐτοῦ τὸ δεύτερον ὁ κ. Th. Homolle. Πλὴν ὁ προφιλῆς εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον ἀρχαιολόγος διορισθεὶς διευθυντῆς τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης τῶν Παρισίων κατέλιπεν ἐπ' ἐσχάτων τὰς Ἀθήνας, ἀντικατασταθεὶς ὑπὸ τοῦ κ. G. Fouger. Ὁ νέος διευθυντῆς τῆς Γαλλικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν εἶναι παλαιὸς ἀπόφοιτος τῆς École Normale Supérieure τῶν Παρισίων καὶ ὑπῆρξε κατὰ τὰ ἔτη 1885—1889 τρόφιμος τῆς Σχολῆς, ἣς ἤδη ἡ διεύθυνσις ἀνετέθη εἰς αὐτόν. Ἡ Ἀῆλος, ἡ Σαλαμίς, τὰ Βορεινὰ τῆς Θεσσαλίας καὶ δὴ ἡ Μαντίνεια καὶ ἡ ἀνατολικὴ Ἀρκαδία ὑπῆρξαν αἱ χῶραι, αἵτινες κατ' ἐξοχὴν ἐγένοντο ἀντικείμενα τῶν ἐρευνῶν καὶ τῶν δημοσιευμάτων αὐτοῦ. Εὐχόμεθα, ὅπως καὶ ἐπὶ τῆς διευθύνσεως τοῦ κ. G. Fouger ἡ Γαλλικὴ Ἀρχαιολογικὴ Σχολὴ Θεραπεύῃ τὰς βυζαντιακὰς σπουδὰς μετὰ τῆς αὐτῆς ἐπιμελείας καὶ γονιμότητος ἐφ' ἧς καὶ ἐπὶ τῆς διευθύνσεως τοῦ κ. Th. Homolle.

Καταγραφὴ χειρογράφων.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως τῆς Ἑλλάδος κατήρτισεν Ἐπιτροπὴν, ἣτις περιερχομένη τὰ ἐπ' ἐσχάτων ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ καταληφθέντα μέρη Θεσσαλίας, Ἡπείρου καὶ Μακεδονίας ὡς καὶ τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου Πελάγους θὰ καταγράψῃ τοὺς ἐν μοναῖς, ἐκκλησίαις καὶ ἄλλοις ἰδρύμασιν ἐναποκειμένους ἀρχαίους χειρογράφους κώδικας ὡς καὶ τὰ τυχὸν ἐνδιαφέροντα παλαιὰ ἔγγραφα. Οὕτω εὐέλπιστοῦμεν, ὅτι νέοι παλαιογραφικοὶ καὶ ἱστορικοὶ θησαυροὶ θὰ ἔλθωσιν εἰς τὸ φῶς καὶ θὰ καταστῶσι προσίτοι εἰς τὴν Ἐπιστήμην. Πλὴν πρὸς τοῦτο ἐπιβάλλεται σιερῶς, ὅπως ἡ καταρτισθεῖσα Ἐπιτροπὴ ἐργασθῇ μετὰ περισσῆς ὑπομονῆς καὶ συνέσεως ἀπέναντι τῶν δυστροπούντων πολλὰκις μοναχῶν περὶ τὴν ὑπόδειξιν τῶν ὑπ' αὐτῶν κατεχομένων χειρογράφων.

Εἰς νέος εὐαγγελικὸς κῶδιξ.

Ἡ κοινότης Ἀνασελίτσης (Μακεδονίας) ἀπέστειλεν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Βιβλιοθήκην Ἀθηνῶν ὡς δῶρον ἐνδιαφέρον χειρόγραφον, τοῦ I' εἴτε I A', ὡς πιστεύεται, αἰῶνος, περιέχον εὐαγγελικὰ κείμενα. Ὁ νέος οὗτος κῶδιξ δέον νὰ προστεθῇ εἰς τὴν ἀναγραφὴν τοῦ καθηγητοῦ Caspar René Gregory (Die griechischen Handschriften des N. T. Leipzig 1908).

Τὸ Ἐπιγραφικὸν Μουσεῖον Ἀθηνῶν,

ὅπερ πλὴν τοῦ θησαυροῦ τοῦ ἀναφερομένου εἰς τὸν ἀρχαῖον βίον περιέχει καὶ ἐνδιαφέροντα μνημεῖα τῶν πρώτων χριστιανικῶν χρόνων καὶ ἱκανὰς ἐπιγραφὰς τῆς καθαρῶς Βυζαντιακῆς περιόδου, διηυθύνετο λαμπρῶς ἐπὶ μακρὰν σει-

ρὰν ἐτῶν ὑπὸ τοῦ ἀρχαιολόγου Λρος Βασιλείου Λεονάρδου. Πρὸ δύο περὶ τοῦ ἐτῶν ὁ κ. Λεονάρδος ἀναλαβὼν τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ τμήματος τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ἀπεμακρύνθη τῆς ἐπιμελειᾶς τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος μουσείου, ἀντικατασταθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐφόρου ἀρχαιοτήτων κ. Λρος Ἀντωνίου Κεραμοπούλου. Πλὴν ἐπ' ἐσχάτων ὁ κ. Βασ. Λεονάρδος παραιτηθεὶς τῆς διευθύνσεως τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ τμήματος τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ἀνέλαβε καὶ πάλιν τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ἐπιγραφικοῦ Μουσείου Ἀθηνῶν, ἐνθα εἴμεθα πεπεισμένοι ὅτι θέλει καὶ πάλιν συνεχίσει τὴν ἐξοχὸν αὐτοῦ δρασίαν. Προσωρινῶς τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ τμήματος τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ἀνέλαβεν ὁ γενικὸς γραμματεὺς τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργείου κ. Λε Βολωνάκис. Ὁ κ. Ἀντώνιος Κεραμόπουλος, ἀπὸ διετίας ὡς εἴρηται διευθυντὴς τοῦ Ἐπιγραφικοῦ Μουσείου, ἐτοποθετήθη ἐπ' ἐσχάτων ὡς ἐφορος τῆς Ἀκροπόλεως Ἀθηνῶν (ἀντικαταστήσας τὸν κ. Γεώργιον Σωτηριάδην, διορισθέντα καθηγητὴν τῆς Γενικῆς Ἱστορίας ἐν τῷ Καποδιστριακῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν). Γνωρίζοντες καλῶς τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ κ. Κεραμοπούλου διὰ τὰς χριστιανικὰς καὶ Βυζαντικὰς ἀρχαιοτήτας, πεποίθαμεν, ὅτι οὗτος θὰ περισυλλέξῃ ἐπιμελῶς τὰ τῆδε κάκεισε ἐν διαφόροις ἐρμαρίοις τῶν Μουσείων καὶ κατὰ χώρας (ἐπὶ τε τῆς Ἀκροπόλεως καὶ τοῦ Ἀσκληπείου) ἐναποκείμενα χριστιανικὰ καὶ Βυζαντικὰ μνημεῖα, ἅτινα ἐν ἰδίῳ χώρῳ συγκεντρούμενα δύνανται καὶ ἄλλως πολύτιμα διὰ τὰς ἡμετέρας σπουδὰς νάναδειχθῶσι καὶ τὰ ζητήματα περὶ τῆς καταστάσεως τῆς Ἀκροπόλεως Ἀθηνῶν κατὰ τοὺς μέσους αἰῶνας μεγάλως νά διαφωτίσωσι. Διότι καὶ ἐνταῦθα δέον νά τοιοσθῇ, ὅτι ἡ ἱστορία τῆς Ἀκροπόλεως Ἀθηνῶν καὶ δὴ τῆς ὀχυρώσεως αὐτῆς κατὰ τοὺς μέσους αἰῶνας παρ' ὅλας τὰς τυχόν γενομένας μέχρι τοῦδε μελέτας πολλὰ τὰ δεόμενα περαιτέρω ἐρεύνης καὶ διαλευκάνσεως παρέχει.

Ἐν Βερολίῳ.

ΝΙΚΟΣ Α. ΒΕΝΣ.

3. РАЗНЫЯ СВѢДѢНІЯ.

† Схимонахъ Матѳеѳ.

Въ лицѣ скончавшагося 4 сѣнтября 1911 г. библіотекаря русскаго на Аѳонѣ Пантелеймоновскаго монастыря схимонаха Матѳеѳа византійская наука потеряла ученаго библіографа, одного изъ видныхъ, хотя иночески и скромныхъ тружениковъ¹⁾

Купеческій сынъ Харьковской губерніи, пытливый и любознательный, о. Матѳеѳ съ молодыхъ лѣтъ почувствовалъ призваніе къ строгому иночеству и, удалившись на Аѳонскую гору, вступилъ въ число ино-

1) Ср. А. А. Дмитриевскій, Русскій самородокъ на св. Аѳонской горѣ (Сообщенія Имп. Правосл. Палест. Общ. 1912, XXIII, 122—142).